

Javni zavod
Krajinski park Goričko

PRILOGA 1
K LETNEMU POROČILU O POSLOVANJU
2017

OHRANJANJE NARAVE IN KRAJINE
VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN
NADZORNE NALOGE (steber 1)

Grad, januar 2018
pripravili: Kristjan Malačič, Gregor Domanjko, Mojca Podletnik in Stanka Dešnik

Kazalo

UVOD	5
Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi v območju Natura 2000 Goričko	6
I. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE	8
1. cilj: Ohranjati naravne vrednote, posebej lastnosti, zaradi katerih so bile razglašene za naravne vrednote.	8
2. cilj: Ohranjanje ugodnega stanja Natura 2000 habitatnih tipov (življenjskih prostorov) in vrst ter rastišč zavarovanih vrst.	48
3. cilj: Spodbujati naravi prijazno kmetovanje z namenom izboljšanja stanja habitatnih tipov in vrst območja Natura 2000.	70
4. cilj: Sodelovanje upravljavca v širši domači in mednarodni skupnosti.	72
5. cilj: Učinkovito delovanje upravljavca.	73

Kazalo Tabel

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009)	6
Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)	6
Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2017.	8
Tabela 4: Pregled in opis stanja naravnih vrednot v 2017<	9
Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG	48
Tabela 6: Pregled po k.o., parcele, lastništvo, upravljavec in površina	48
Tabela 7: PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG.	53
Tabela 8: Podatki o zasedenosti gnezdilnic (vir: zaposleni in prostovoljci DOPPS, s krepko so označene kvalifikacijske Natura 2000 vrste).	59
Tabela 9 : Število mladičev v gnezdh bele štoklje od 1999 do 2017	63
Tabela 10: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).	64

Kazalo fotografij

Slika 1: Struga Adrijanskega potoka pri Lenarčičevem mlinu v Neradnovcih.....	9
Slika 2: Zaradi poseke pri mostu (Lucova) se pojavlja invazivna žlezava nedotika (foto: M. Podletnik).	9
Slika 3: Travniške parcele na območju NV Bejčin breg v lasti RS in upravljanju JZ KPG – stanje se izboljšuje- razrašča se modra stožka (foto: M. Podletnik).....	10
Slika 4 in 5 : Močvirski svišč in temni mravljiščar se pojavljata v veliki številčnosti (foto: M. Podletnik).	10
Slika 6, 7: Razraščanje mladih grmičkov grmičastega dišečega volčina in metulj jadralec se hrani na cvetovih.	12
Slika 8: NV Berkovci – mokrotni travniki (foto: M. Podletnik).....	13
Slika 9 : Bodonski potok (foto: G. Domanjko).....	14
Slika 10: Travniki v zaraščanju s tujerodnima invazivnima vrstama (ambrozija in orjaška zlata rozga) na območju NV Bukovnica (foto: M. Podletnik).	15
Slika 11 : Bukovniško jezero (foto: M. Podletnik).	16
Slika 12 : Curek-povirje.	17
Slika 13 in 14 : Na S delu Hodoškega jezera se kmetijske površine širijo proti vodi (foto: M. Podletnik).	19

Slika 15 : Ostanke aktivnosti bobra ob Hodoškem jezeru	19
Slika 16 : Dobro ohranjena obrežna zarast ob Gračkem potoku.....	20
Slika 17 : Kačova mlaka.....	21
Slika 18: Slap v kamnolomu Grad ob septembrskih poplavah.....	21
Slika 19 in 20 : Brek v Kobilju. Sadeži breka.....	22
Slika 21 in 22 : Rumena maslenica na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki in pogled na NV (foto: M. Podletnik).....	23
Slika 23: Močvirski svišč.....	23
Slika 24: Skorš v Kobilju z nekaj suhimi vejami (foto: M. Podletnik).....	24
Slika 25: Trosnjak lesnih gliv (foto: M. Podletnik).....	24
Slika 26: NV Košeri - bukev, katere stanje se slabša (foto: G. Domanjko).....	25
Slika 27: Ledava nad kamnolomom.....	25
Slika 28 : deponija lesa (žaga Dajč) tik ob Ledavi.....	25
Slika 29: Večja količina odpadkov ob Ledavi, k.o. Serdica.....	26
Slika 30 in Slika 31 : Cvetenje Ledavskega jezera 17.7. in 1.8.....	27
Slika 32 : Travnik z zdravilno strašnico in travniško izjevko (foto: M. Podletnik).....	28
Slika 33 : Lukaj potok v k.o. Motovilci. Slika 34 : Veliki škržek v Lukaj potoku.....	29
Slika 35 : Kamp prikolica ob Križevskem jezeru (brez dovoljenja).....	29
Slika 36 : Naravno ohranjen odsek Male Krke v k.o. Domanjševci.....	30
Slika 37: Naravno ohranjen odsek Male Krke v k.o. Domanjševci - pomemben za dvoživke.....	30
Slika 38: Stanje NV Markovci pravi kostanj po rezi leta 2014.....	30
Slika 39: Travniški postavnež. Slika 40: Sibirska perunika.....	32
Slika 40: Kritično stanje NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 2 (foto: G. Domanjko).....	32
Slika 42 in 43 : NV Slatinski vrelec v Nuskovi z glavatimi vrbami v neposredni bližini (foto: M. Podletnik).....	33
Slika 44 : Pregled in popravilo lovilnih prež, postavljenih na območju NV Pertoča (foto: G. Domanjko).....	34
Slika 45 : Cvetoče narcise ob popisu narcisnih travnikov 26.4.2017 (foto: G. Domanjko).....	35
Slika 46 : Gradbeni odpad iz leta 2016.....	36
Slika 47 : Njivske površine na območju NV Povesi (foto: M. Podletnik).....	36
Slika 48 : Mlaka na območju NV Ratkovski potok (foto: G. Domanjko).....	37
Slika 49 : Izvir slatine v Slatinski grabi (k.o. Ocinje).....	38
Slika 50 : Sombotel kostanj.....	38
Slika 51 : Stanje kamnoloma iz leta 2016.....	39
Slika 52: Vidna večja suha veja na Z strani (foto: M. Podletnik).....	40
Slika 53 : Znaki kostanjeve šiškarice (foto: M. Podletnik).....	40
Slika 54 in 55 : Hrast z nekaj suhimi vejami na J strani ter znaki okužbe z glivo (foto: M. Podletnik).....	41
Slika 56 : Utrjevanje brežin v k.o. Šalovci Slika 57 : Iztok iz čistilne narave v k.o. Šalovci.....	42
Slika 58 : Nevarni elektronski odpadki v Veliki Krki Slika 59 : Aktivni rov (gnezdlišče) vodomca v peščenih stenah v brežinah Velike Krke.....	42
Slika 60: Navadni škržek iz velike Krke Slika 61: Rak jelševac iz Velike Krke.....	42
Slika 62: Nižinski ekstenzivni travniki na območju NV Vreje - suhi travniki (foto: M. Podletnik).....	43
Slika 63: Gozdni rezervat v Kobilju.....	44
Slika 64: NV Zlata jama - rdeči bor (foto: G. Domanjko).....	45
Slika 65: Delovna akcija v Pertoči (foto: G. Domanjko).....	46
Slika 66: Predlog spremembe meje območja NV Velika Krka.....	47
Slika 67: Predlog spremembe meje območja NV Benkova Šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2.....	47
Slika 68: Spravilo mrve in nepokošen pas.....	53
Slika 69: Druga košnja invazivk na travniku.....	53
Slika 70: Netopirji v kletih gradu Grad.....	54
Slika 71: Gvano v zvoniku cerkve v Kobilju.....	55
Slika 72: Spremljanje stanja travnikov.....	55
Slika 73: Preorani močvirni travniki v k.o. Hodoš.....	55

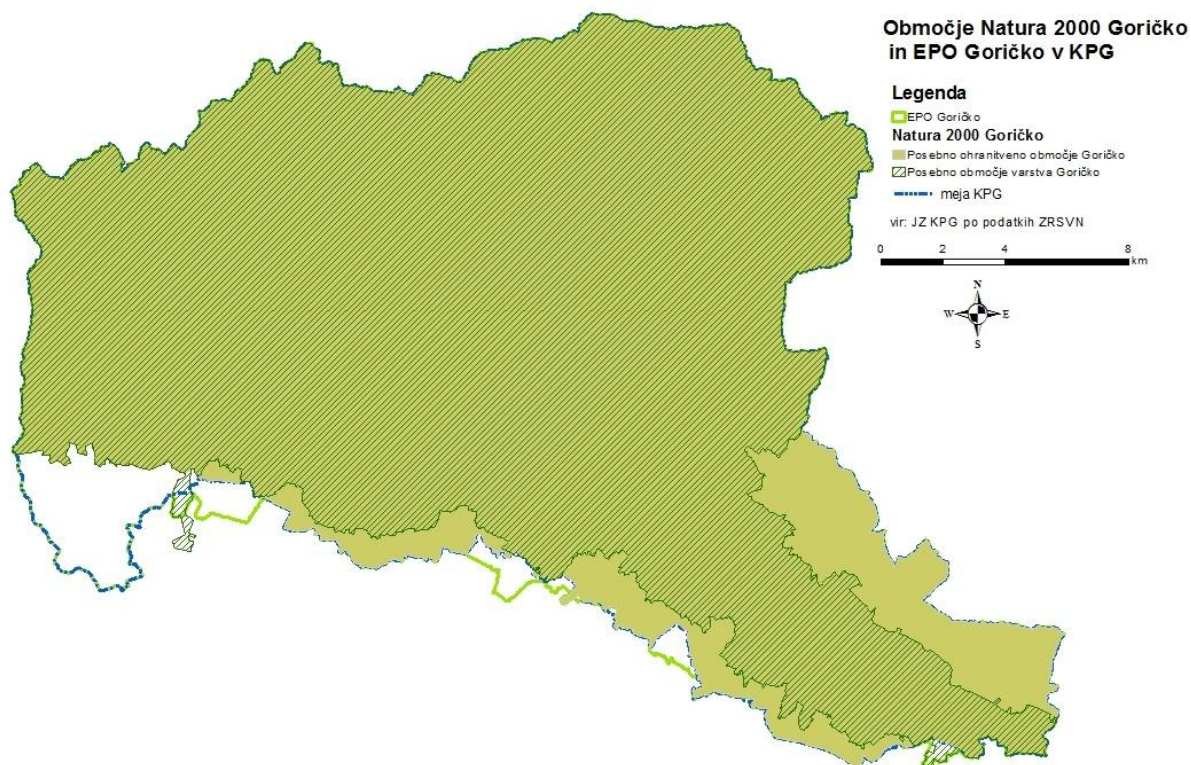
Slika 74: Ogled območja erozijske zajede na Veliki Krki v k.o. Šalovci (foto: M. Podletnik).....	56
Slika 75: Bober je na Lukaj potoku zgradil jez.....	56
Slika 76: Odsek regionalne ceste R2-440, kjer je veliko povoza dvoživk.....	58
Slika 77: Samica plavčka (barska žaba) ob Ledavskem jezeru.....	58
Slika 78: Drevo po opravljeni nujni sanitetni rezi (odstranitvi bele omele) (foto: M. Podletnik).....	59
Slika 79 : Vsaj 5 mladičev smrdokavre v duplu v jablani, dne 13.7.2017 (foto: M. Podletnik).....	59
Slika 80 : V letu 2017 je bilo skupno popisanih 4900 cvetočih rastlin (foto: M. Podletnik).....	60
Slika 81: Močvirski svišč na travniški parceli št. 602 na območju NV Bejčin breg (foto: M. Podletnik).....	60
Slika 82: Eden največjih grmičkov grmičastega dišečega volčina.....	60
Slika 83: Peščene stena v k.o. Večeslavci (parc. št.:556) kjer gnezdiijo čebelarji.....	61
Slika 84: Mladiči bele štoklje v k.o. Hodoš.....	62
Slika 85: Sive gosi ob Ledavskem jezeru.....	67
Slika 86: Aktivno gnezdo vodomca v peščenih stenah na Veliki Krki.....	67
Slika 87: Lepi brezar (<i>Thecla betulae</i>), eden redkejših metuljev na območju KPG.....	68
Slika 88: Parkiranje v naravnem okolju.....	69
Slika 89: Prekomerna raba digestata iz bioplinarne.....	69
Slika 90: Posekana in požgana manjša mejica ob Dolenskem potoku.....	69
Slika 91: Ocenjevanje in svetovanje na temo izboljšanja biotske pestrosti travnikov v akciji NAJ travnik.....	70
Slika 92: Ocenjevanje in svetovanje o visokodebelnem sadnem drevju v okviru akcije NAJ sadovnjak.....	70
Slika 93: Ocenjevanje v okviru akcije NAJ ogracek in brajda.....	70
Slika 94: Prejemniki priznanj za sodelovanje in nagrajenci akcij ter prejemniki naziva Skrbnik narave (foto: G. Domanjko).	71
Slika 95: Udeleženci predavanja Stanka Čerpnjaka na temo izgube pestrosti suhih travnikov (foto: S. Dešnik).....	72

UVOD

V prilogi 1 k Letnemu poročilu o poslovanju Javnega zavoda Krajinski park Goričko v letu 2017 je zajet podrobnejši opis opravljenih aktivnosti, ki jih je izvajala skupina za varstvo narave in kulturne krajine na območju Krajinskega parka Goričko. Poročilo je pripravljeno po sklopih, nalogah in aktivnostih, kot so bila zapisane v Programu dela za leto 2017, zato je sledljivost zagotovljena.

Krajinski park Goričko in območje Natura 2000 Goričko

Območje Krajinskega parka Goričko (46.252 ha) je domala v celoti tudi varovano območje Natura 2000, pri čemer posebno ohranitveno območje (SCI) zajema 44.823 ha območja parka in posebno območje varstva (SPA) 40.203 ha KPG. Del območja SPA (46.40 ha) sega izven meja KPG. Po direktivi o varstvu ptic je na območju Natura 2000 Goričko varovanih 14 vrst. V skladu s habitatno direktivo je za območje kvalifikacijska 1 rastlinska in 24 živalskih vrst ter 7 habitatnih tipov. KPG je tudi ekološko pomembno območje (EPO), ki po površini presega območje KPG, saj vključuje tudi površine na južnem robu parka, ki so varovana območja narave - Natura 2000 in druga območja. Skupna površina EPO je 47.008 ha.

Karta 1: Območje zavarovanega območja s statusom Krajinski park Goričko, ekološko pomembno območje in območje Natura 2000 Goričko (SCI in SPA)

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi v območju Natura 2000 Goričko

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009)

	Koda vrste	Vrste ptic, za katere je opredeljeno posebno varstveno območje (SPA)
1	A031	bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>)
2	A075	belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
3	A295	bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
4	A022	čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>)
5	A030	črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)
6	A236	črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)
7	A246	hribski škrjanec (<i>Lullula arborea</i>)
8	A234	pivka (<i>Picus canus</i>)
9	A113	prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>)
10	A338	rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)
11	A232	smrdokavra (<i>Upupa epops</i>)
12	A072	sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)
13	A214	veliki skovik (<i>Otus scops</i>)
14	A229	vodomec (<i>Alcedo atthis</i>)

Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)

	Koda vrste	Vrste, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	1014	ozki vrtenec (<i>Vertigo angustior</i>)
2	1032	navadni škržek (<i>Unio crassus</i>)
3	1059	strašničin mravljiščar (<i>Maculinea teleius</i> / <i>Phengaris teleius</i>)
4	1060	močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)
5	1061	temni mravljiščar (<i>Maculinea nausithous</i> / <i>Phengaris nausithous</i>)
6	1065	travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>)
7	1078*	črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
8	1083	rogač (<i>Lucanus cervus</i>)
9	1084*	puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)
10	1086	škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)

11	1098	potočni piškurji (<i>Eudontomyzon</i> spp.)
12	1134	pezdirk (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
13	1149	navadna nežica (<i>Cobitis taenia</i>)
14	1167	veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)
15	1193	hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
16	1303	mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
17	1308	širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)
18	1310	dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)
19	1323	veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)
20	1324	navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)
21	1355	vidra (<i>Lutra lutra</i>)
22	4014	močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)
23	4030	bakreni senožetnik (<i>Colias myrmidone</i>)
24	4046	veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)
25	1898	kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)

	FFH koda HT	Habitatni tipi, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>).
2	3130	Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Littorelletea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> .
3	6210(*)	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk).
4	6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>).
5	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>).
6	9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
7	91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)

Opomba: Zvezdica (*) pred imenom vrste ali habitatnega tipa označuje, da je to prednostna vrsta ali habitatni tip s Priloge II Direktive Sveta 92/43/EGS, z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.

I. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE

1. cilj: Ohranjati naravne vrednote, posebej lastnosti, zaradi katerih so bile razglašene za naravne vrednote.

1.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje naravnih vrednot v KPG.

Ad 1.1.a. Spremljanje stanja na NV državnega pomena, odkup naravovarstveno najpomembnejših zemljišč na NV.

V letu 2017 je bilo pregledanih 35 naravnih vrednot od skupno 44 naravnih vrednot na območju KPG (Tabela 1). Kratak povzetek popisa naravnih vrednot v letu 2017 je podan v Tabeli 3.

Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2017.

Stanje ohranjenosti NV	Število NV
Dobro stanje	21
Slabo stanje	9
Zelo slabo stanje	3
Kritično stanje	2
Ni bilo popisa stanja NV v letu 2017	9
Skupno	44

Tabela 4: Pregled in opis stanja naravnih vrednot v 2017<

Ime naravne vrednote:	Adrijanski potok EŠ: 7517
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke s pritoki.
Stanje v 2016:	Pregledan je bil spodnji in srednji del NV. Čeprav je obvodna zarast v večjem delu zvezna (vsaj 15% zarasti zastopa neavtohtona robija), je na posameznih delih sorazmerno ozka in njivske površine segajo v neposredno bližino vode.
Stanje v 2017:	Pregledan je bil del zgornjega dela NV – Neradnovci. Na tem delu je dobro ohranjena zvezna obvodna zarast (razen manjšega dela v bližini ceste in pri mostu v Lucovi), kjer se zaradi tega pojavlja tujerodna invazivna vrsta žlezava nedotika. V povirnem delu je stanje vodotoka zadovoljivo.
Datum ogleda:	13.7.2017
Opis pregleda:	Del monitoringa parkovne infrastrukture na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	/
	
<p>Slika 1: Struga Adrijanskega potoka pri Lenarčičevem mlinu v Neradnovcih (foto: M. Podletnik).</p> <p>Slika 2: Zaradi poseke pri mostu (Lucova) se pojavlja invazivna žlezava nedotika (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Bejčin breg - suhi travniki EŠ: 7429
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst na območju Bejčinega brega, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2016:	Na delu NV, ki ni v kmetijski rabi, sukcesija napreduje. Na cca. 4,7 ha površine, ki je bila odkupljena v last RS in je v upravljanju JZ KPG, se stanje izboljšuje (manj zlate rozge in lesnate zarasti).
Stanje v 2017:	Območje NV še z ohranjeno visoko biotsko pestrostjo: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Sucissa pratensis</i>), močvirski svišč (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), trstikasta stožka (<i>Molinia arundinacea</i>), osatnik (<i>Vanessa cardui</i>). Strašnič in temni mravljiščar sta prisotna v velikih gostotah. Na delih še vedno prisotno zaraščanje z zlato rozgo – te površine bodo tarčne površine projekta v letu 2018. Na V delu NV je lastnik odstranil del lesne zarasti in obnovil v ekstenzivne travniške površine. (Ogled NV s predstavniki MOP (maj 2017) majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>), srednji detel (<i>Dendrocopos medius</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>).
Datum ogleda:	31.7.2017

Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljena dela na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in spravilo biomase na delu NV, ki je v upravljanju JZ KPG – cca. 4,7 ha; omejevanje širjenja tujerodne invazivne vrste; orjaška zlata rozga.

Slika 3: Travniske parcele na območju NV Bejčin breg v lasti RS in upravljanju JZ KPG – stanje se izboljšuje – razrašča se modra stožka (foto: M. Podletnik).

Slika 4 in 5 : Močvirski svišč in temni mravljiščar se pojavljata v veliki številčnosti (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 1 EŠ: 907 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum</i> f. <i>arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2016:	V letu 2016 je bilo opaziti nekaj manjših poškodb (na istih lokacijah kot v letu 2015), ki so bile posledice deponiranje lesa in košnje obcestnih jarkov. Poškodb zaradi trganja ali izkopavanja ni bilo opaziti.
Stanje v 2017:	Stanje je podobno kot prejšnja leta. Problematika je povezana predvsem s košnjo/mulčanjem obcestnega jarka (nasproti breg). Po eni strani mulčanje ovira razrast (zato so grmički nerazrasli in nizki), po drugi pa mulčanje onemogoča razrast grmovnih in drevesnih vrst, kar ugodno vpliva na grmičasti dišeči volčin.
Datum ogleda:	21.4.2017
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen v okviru vsakoletnega monitoringa grmičastega dišečega volčina.
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 6: Grmičasti dišeči volčin na NV Benkova šuma 1 (obcestno rastišče).	

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2 (IDENT. ŠT.: 7297 OP)
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega grmičastega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum</i> f. <i>arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2016:	Po odstranitvi grmovne in ostale zarasti so posamezni grmički dobili večjo rastno površino, če je bil ukrep uspešen se bo pokazalo v naslednjih letih. Poškodb na grmičkih ni bilo. Podan je bil predlog na ZRSV, OE Maribor, za spremembo mej te NV, saj je rastišče dišečega grmičastega volčina na širšem območju in večinoma izven mej NV.
Stanje v 2017:	Grmički grmičastega dišečega volčina so v dobrem stanju (se razraščajo), pojavljajo se tudi novi grmički. Predlog spremembe mej NV (razširitev) je na ZRSVN bila sprejeta in posredovana na MOP. Monitoring NV se izvaja v okviru pričakovanih novih meja. Opazni so pozitivni vplivi odstranjevanja grmovne zarasti na rastišču, vendar bo potrebno take posege ponoviti vsaj na vsake tri leta. Travniki ob rastišču je v upravljanju JZ KPG.
Datum ogleda:	21.4.2017
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen v okviru vsako letnega monitoringa grmičastega dišečega volčina.
Opravljen dela na NV:	Košnja in spravilo biomase na travniku v neposredni bližini rastišča.

Slika 6, 7: Razraščanje mladih grmičkov grmičastega dišečega volčina in metulj jadralec se hrani na cvetovih.

Ime naravne vrednote	Berkovci - mokrotni travniki EŠ: 7306
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Ratkovskem potoku pri Berkovcih, severovzhodno od Murske Sobote.
Stanje v 2015:	V 2014 intenzifikacija večjega dela NV hitro napreduje. Parcele po večini nimajo več lastnosti zaradi katerih je bilo območje razglašeno za NV. Parcelo 1257 (33,2 ar) ima v upravljanju JZ KPG. Na tej parceli je stanje boljše. 19. 8. 2015 smo parcelo v lasti JZ KPG pokosili in odstranili biomaso. Pregledana je bila flora in favna v povezavi z Natura 2000 vrstami - metulji. Večji del NV so intenzivni travniki, tudi njivskih površin je precej, ekstenzivnih travnikov je malo. Kljub temu potrjujemo prisotno <i>S. officinalis</i> in <i>P. teleius</i> in <i>P. nausithous</i> .
Stanje v 2017:	Večji del NV intenzificiran – delno spremenjen v njivske površine, delno intenziviranje travnikov. Opazno gnojenje in pogosta košnja. Na V delu NV uspevajo rastlinske vrste nižinskih ekstenzivno gojenih travnikov: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), dolgočrti debeloglavček (<i>Thymelicus sylvestris</i>), belolisi okarček (<i>Coenonympha glycerion</i>). Na Z delu delno zaraščanje z orjaško zlato rozgo (<i>Solidago gigantea</i>); delno mezotrofni travniki – vegetacija gnojenih travnikov (regrat, ripeča zlatica). Uspevajo še: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), sibirske perunike (<i>Iris sibirica</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), velika številčnost ravnokrilcev (kobilic). Od ptic: rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), kmečka lastovka (<i>Hirundo rustica</i>) in bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>). <i>OP. Travniki s strašnico so bili cca. 1 teden po popisu NV pokošeni.</i>
Datum ogleda:	26.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljeni dela na NV:	Varstveni ukrepi – košnja parcele št. 1257 v upravljanju JZ KPG.

Slika 8: NV Berkovci – mokrotni travniki (foto: M. Podletnik).

Opomba: Zaradi napake je potreben popravek opisa NV v Naravovarstvenem atlasu – napačno poimenovanje »Radkovskem« v pravilno »Ratkovskem«.

Ime naravne vrednote:	Bodonski potok s pritokoma EŠ: 7530
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave s pritokoma Radovski in Bezjakov potok vzhodno od Ledavskega jezera med Radovci in Zenkovci.
Stanje v 2016:	Struga je kljub regulacijskim posegom pretežno ohranila naravno podobo in je obraščena z bogato obrežno zarastjo. Strugi pritokov Ratkovski in Bezjakov potok sta široki do 2 m, vijugavi ter obraščeni z linijsko obrežno zarastjo. Pod njunim sotočjem se struga razširi, vendar je še vedno vijugava, obdaja jo linijska obrežna zrast. Pod Varašem je bila struga na odseku uravnana, dva velika nekdanja okljuka pa sta suha, deloma uravnana s površjem. Pod Drumarjem se struga poglobi 4-6m pod uravnavo, široka je do 5m, vijugava, pogosti so tipični meandri. Pas meandriranja ter lesne obrežne zarasti je širok 30 do 50m, ob avtohtonih vrstah se pogosto pojavlja robinija. Substrat je prod in pesek. Brežine so zemeljske, v konkavah so zmerno do močno erodirane, pojavljajo se erozijske stene. Predvsem na prevojih se izoblikujejo brazde, katerim sledijo prodišča ali peščine ter tolmeni. V strugi je zmerna količina zapadlega drevja. Lesnata zarast je večinoma prisotna, v spodnjem delu celo v zelo dobrem stanju. Na posameznih delih (v k.o. Bodonci ob nogometnem igrišču) pa je zelo razredčena. Opaženih je bilo precej manjših nelegalnih deponij odpadkov, vpeljanih pa je tudi večje število kanalizacijskih odtokov.
Stanje 2017:	Pregledano cca. 500 m dol vodno od nogometnega igrišča v Bodoncih. Ob igrišču ostanki pokošene trave z igralne površine. V vodi in na brežini prisotni manjši kosi plastike in stekla iz prejšnjih let. Na brežinah se pojavlja žlezava nedotika. V tolmunih prisotne manjše ribice.
Datum ogleda:	2.8.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljeni dela na NV:	/

Slika 9 : Bodonski potok (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Bukovnica - mokrotni travniki EŠ: 7308
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka severno od Dobrovnika.
Stanje v 2015:	Tretjina NV je zaraščena z zlato rozgo (ta del NV vsako leto mulčijo, čeprav je vsaj 1 ha površine vključene v KOPOP ukrep Metulji). Z lesnatimi vrstami je zaraščeno manj kot 10%.
Stanje v 2017:	NV v zelo slabem stanju ohranjenosti, saj je več kot 70% površine zaraščeno s tujerodno zlato rozgo (predvsem S od ceste in J del), na SZ močno razširjena pelinolistna ambrozija. Travniške rastline uspevajo le še na dveh travnikih, V od ceste (parc. št. 1893, 1893, 1900) in SV (parc. št. 1902), vendar gre za dokaj intenzivno gojene travnike (gnojene). Zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), prava lakota (<i>Galium verum</i>), kukavičja lučca (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), navadni glavinec (<i>Centaurea jacea</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>) ob robu ceste, sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>) na JV strani, rogoz (<i>Typha spp.</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), navadni lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>). V grmovni mejici pa par rjavega srakoperja (<i>Lanius collurio</i>) s speljanimi mladiči in rumeni strnad (<i>Emberiza citrinella</i>). Na robu parc. 1908 skopan nov jarek za odvodnjavanje vode, ob njem sinji modrač (<i>Orchetrum brunneum</i>).
Datum ogleda:	26.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljenih del na NV:	/

Slika 10: Travniki v zaraščanju s tujerodnima invazivnima vrstama (ambrozija in orjaška zlata rozga) na območju NV Bukovnica (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Bukovniško jezero EŠ: 3696
Kratka oznaka:	Vodni zadrževalnik na Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2015:	Stanje ohranjenosti je zadovoljivo, obiskovalci (turisti in ribiči) in domačini vsaj deloma negativno vplivajo na favno (ptice, dvoživke) jezera s parkiranjem ob jezeru ter vožnjo v nočnih urah (v času migracije dvoživk). Opazno je tudi obrezovanje drevesnih vej, ki bi sicer rasle nad vodo.
Stanje v 2017:	Stanje NV dokaj ugodno, čeprav se slabša zaradi številnih obiskovalcev in aktivnosti – ribištvo itd. Najbolj naravno ohranjen del S del – drstišče, kjer je sklenjena drevesno - grmovna vegetacija do vodne površine. Drevesa ob brežini obrezana, zato manjka gozdni rob. Vidne številne sledi velikega števila obiskovalcev (ostanki kurjenja in odpadki). Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>) – 6. J del NV večinoma pokošen, nepokošen le jarek in brežina nasipa: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>).
Datum ogleda:	26.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 11 : Bukovniško jezero (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Cankova - rastišče narcis EŠ: 29 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) med Korovci in Cankovo na Goričkem.
Stanje v 2016:	NV ni bila izbrisana iz registra NV. Stanje NV je zelo slabo, saj so na večjem delu (več kot 90 %) NV intenzivne njivske površine. Narcise se pojavljajo posamično na obmejkih in ob potoku Kučnica.
Stanje v 2017:	Rastišče narcis na treh manjših območjih travniških površin (k.o. Cankova; parc. št. 1235 in 1244; k.o. Korovci, parc. št. 1057, 1058 in 1059 ter k.o. Korovci, parc. št. 1053 in 1054). Skupno popisanih več kot 1200 cvetočih narcis, največ na parc. št. 1053 in 1054 (več kot 600 cvetov) in najmanj na parceli št. 1059 (le 9 narcis, prevladuje lisičji rep). Na večini teh travniških površinah tudi veliko zdravilne strašnice (<i>Sanguisorba officinalis</i>). Na celotnem območju NV sicer močno prevladujejo njivske površine.
Datum ogleda:	4.5.2017
Opis pregleda:	Pregled opravljen v okviru spremljanja stanja nahajališč in rastišč zavarovanih vrst (gorski narcis).
Opravljen dela na NV:	/

Slika 13: Narcisni travniki ob reki Kučnici (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Curek EŠ: 7519
Kratka oznaka:	Potok Curek od izvira do Ivanjševcev.
Stanje v 2015:	Stanje ohranjenosti je dobro. Večjih negativnih vplivov na potok ni. Potencialni negativni vpliv imajo intenzivni ribniki ob potoku (k.o. Lončarovci) in intenzivne njive ob potoku v k.o. Ivanjševci. Povirni del potoka je v zelo dobrem ohranitvenem stanju. Habitat je primeren tudi za N 2000 vrsto močvirski krešič. Na povirju smo zabeležili celo šotni mah.
Stanje v 2017:	Stanje te NV se v letih 2016 in 2017 ni spremljalo.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/
	 <p>Slika 12 : Curek-povirje.</p>

Ime naravne vrednote:	Dolenski potok – akumulacija, Hodoško jezero EŠ: 7296
Kratka oznaka:	Akumulacijsko jezero na Dolenskem potoku, levem pritoku Velike Krke, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2016:	Stanje NV je dobro, razen manjše količine odpadkov na lokacijah, kjer se zadržujejo ribiči, večjih negativnih vplivov ribičev in ostalih obiskovalcev ni opaziti. Brežino, ki je bila zaraščena z rogozovjem in trstičjem so v letu 2015 do cca 2/3 pokosili. S in V del NV je zaraščen s tujerodnima invazivnima rastlinskima vrstama - zlato rozgo in ambrozijo. Na vodni površini je prisotna neavtohtona vrsta (verjetno gojena) lokvanja.
Stanje 2017:	<p>Stanje NV zadovoljivo. Stanje slabša redno mulčanje nasipa. Na vodni površini se še vedno razrašča lokvanj. Na S delu prihaja do širjenja njivske površine proti vodi – torej na vodno zemljišče, kar bo v prihodnjih letih gotovo lahko imelo negativne vplive na NV zaradi spiranja hranil in drugih kemičnih kmetijskih pripravkov z njivskih površin.</p> <p>Hodoško jezero ima velik pomen za populacijo vider na območju KPG kot prehranjevalni in razmnoževalni habitat.</p> <p>Ob pregledu akumulacije je bil deloma pregledan tudi pritok (Dolenski potok) z namenom priprave predloga za razširitev NV.</p> <p>Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vidra (<i>Lutra lutra</i>) - sledi in vidreki, - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), - čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), - bober (<i>Castor fiber</i>), - navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) - v pritoku, - kozica (<i>Gallinago gallinago</i>), - mokož (<i>Rallus aquaticus</i>).
Datum ogleda:	20.3.2017, 13.7.2017
Opis pregleda:	Ogled NV v okviru rednega monitoringa NV in kot del monitoringa parkovne infrastrukture na območju KPG.
Opravljenih del na NV:	/

Slika 13 in 14 : Na S delu Hodoškega jezera se kmetijske površine širijo proti vodi (foto: M. Podletnik).

Slika 15 : Ostanki aktivnosti bobra ob Hodoškem jezeru

Ime naravne vrednote:	Grački potok EŠ: 7528
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave južno od gradu Grad na Goričkem do Beznovec.
Stanje v 2016:	Ogled celotnega vodotoka, kateri je pretežno v naravnem stanju. Utrditve so ob premostitvenih objektih, regulacij ni opaznih, stare mlinščice in mlinci niso več aktivni oz. opazni. Na redkih mestih prihaja do odlaganja materiala oz. odpadkov na brežino vodotoka. Vodotok je obraščen z lesno obrežno vegetacijo, le na redkih mestih je ta zožena linijsko oz. odstranjena. Ob avtohtonih vrstah (vrba, jelša, hrast, topol) se pogosto pojavlja tudi robinja. Malo nad Beznovci je na potoku zajezev, ki preprečuje migracije vodnim organizmom. Pod Gradom je bila tik pred ogledom na 250 m odseku popolnoma odstranjena lesna obrežna vegetacija. (VGP Mura).
Stanje 2017:	Večji del NV se v letu 2017 ni spremljalo. V okviru naravovarstvenega nadzora je bil pregledan le del NV, kjer so leta 2016 opravili posek obrežne vegetacije. Na podlagi ukrepa, ki ga je izdal inšpektorat za naravo in okolje, so na tem območju zasadili novo lesno obrežno vegetacijo.
Datum ogleda:	30.11.2017
Opis pregleda:	Opravljen je bil ogled dela, kjer so leta 2016 opravili posek obrežne vegetacije.
Opravljenih del na NV:	/
	
Slika 16 : Dobro ohranjena obrežna zarast ob Gračkem potoku	

Ime naravne vrednote:	Grad – mlaka EŠ: 7523 - Kačova mlaka
Kratka oznaka:	Habitat ogroženih živalskih vrst v mlaki severozahodno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2016:	Flora in favna mlake sta v dobrem stanju. Kemijsko stanje je slabše. Povišane koncentracije dušikovih, fosforjevih in amonijevih spojin so verjetno posledica onesnaževanja iz preteklosti.
Stanje v 2017:	Stanje te NV se v letu 2017 ni spremljalo.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljenih del na NV:	Maja 2017 je bila obnovljena oz. zamenjana varovalna ograja za usmerjanje obiska.

Slika 17 : Kačova mlaka.

Ime naravne vrednote:	Grad - nahajališče bazalta in piroklastitov EŠ: 7338
Kratka oznaka:	Nahajališče olivinovih nodul v bazaltu in piroklastitih v opuščnem kamnolomu severno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2016:	Glede naravnih znamenitosti na NV ni sprememb. Na območju kamnoloma se občasno pojavlja velika uharica (gnezdi verjetno v drugem kamnolomu v k.o. Grad). Zaradi erozije je povečana nevarnost padanja dreves v sam kamnolom.
Stanje v 2017:	Ob septembrskih poplavah se je povečala erozija in s tem nevarnost krušenja večjih skal in padanja dreves z vrha kamnoloma.
Datum ogleda:	19.9.2017
Opis pregleda:	Ogled NV v okviru rednega monitoringa NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 18: Slap v kamnolomu Grad ob septembrskih poplavah.

Ime naravne vrednote:	Kobilje – brek EŠ: 132
Kratka oznaka:	Brek izjemnih dimenzij pri cerkvi sv. Martina v Kobilju.
Stanje v 2016:	Stanje NV podobno kot leta 2015. Kljub starosti in debelini, drevo zglada vitalno. Živ je samo del krošnje, ki je podprt z rogovilo. Na listih ni videti nobenih bolezenskih znakov.
Stanje v 2017:	Stanje NV dobro. Ni vidnih znakov okužbe ali večjih suhih vej.
Datum ogleda:	31.7. 2017, 27.10.2017
Opis ogleda:	Ogled NV v okviru rednega monitoringa NV in v okviru čistilne akcije (odstranjevanje gvana) v bližji cerkvi .
Opravljenela dela na NV:	/
	
<p>Slika 19 in 20 : Brek v Kobilju. Sadeži breka.</p>	

Ime naravne vrednote:	Kobilje - ekstenzivni travniki EŠ: 7298
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki na poplavnem območju Kobiljanskega potoka, zahodno od Kobilja.
Stanje v 2016:	Travniki, ki so v upravljanju JZ KPG so v dobrem ekološkem stanju <i>H. lilioasphodelus</i> , <i>I. sibirica</i> , <i>S. officinalis</i> , <i>P. teleius</i> , <i>P. nausithous</i> , <i>L. dispa</i> . Drugi deli NV so večinoma vse bolj intenzivirani ali pa se zaraščajo (le v manjši meri lastniki rabijo površine naravi prijazno).
Stanje v 2017:	Večji del (cca 60%) NV vse bolj intenzivirajo (3x košnja, gnojenje z gnojnico), manjši del (cca 15%) NV je v zaraščanju (zlata rozga, lesnate vrste). Ostalo je v dobrem ekološkem stanju (predvsem del, ki je v upravljanju JZ KPG (cca 1 ha). Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste: - temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), - strašničn mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>),

	<ul style="list-style-type: none"> - bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>), - rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), - prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>), - sviščev mravljiščar (<i>Phengaris alcon</i>), - črni apolon (<i>Parnassius mnemosyne</i>), - močvirska trsnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), - močvirski svišč (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), - sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), - rumena maslenica (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>), - pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), - čudoviti klinček (<i>Dianthus superbus</i>),
Datum ogleda:	30.5.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen del na NV:	Na delu NV v upravljanju JZ KPG izvedeni varstveni ukrepi.
	
Slika 21 in 22 : Rumena maslenica na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki in pogled na NV (foto: M. Podletnik).	
	
Slika 23: Močvirski svišč.	

Ime naravne vrednote:	Kobilje – skorš EŠ: 133
Kratka oznaka:	Skorš izjemnih dimenzij jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2016:	Desni del krošnje se vidno suši (gledano v smeri proti Kobilju), trosnjak lesnih gliv je videti večji kot leta 2010. Obseg enak kot v prejšnjih letih. Stanje NV ocenjeno kot slabo.
Stanje v 2017:	Desni (V) del krošnje se še naprej suši (vidna razlika med obema deloma krošnje), na deblu vidni trosnjaki lesnih gliv. Stanje NV še naprej slabo zaradi slabega fizičnega stanja drevesa.
Datum ogleda:	13.7.2017
Opis ogleda:	Del monitoringa parkovne infrastrukture na območju KPG.
Opravljen del na NV:	/
 	
<p>Slika 24: Skorš v Kobilju z nekaj suhimi vejami (foto: M. Podletnik).</p> <p>Slika 25: Trosnjak lesnih gliv (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Košeri – bukev EŠ: 6982
Kratka oznaka:	Bukev izjemnih dimenzij južno od Ivanjševca.
Stanje v 2016:	Stanje NV se v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 ni spremljalo.
Stanje v 2017 :	Stanje drevesa je dobro (zunanji videz), notranjost drevesa je verjetno slaba oz. preperela ter naseljena z gozdnimi mravljami, ki na koreninah prihajajo iz debla. Na korenovcu se izceja črna tekočina, ki je posledica preperevanja v notranjosti.
Datum ogleda:	1.9.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen del na NV:	/

Slika 26: NV Košeri - bukev, katere stanje se slabša (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Ledava EŠ: 2014
Kratka oznaka:	Ledava med državno mejo in Nuskovo.
Stanje v 2016:	Opazen močan vpliv kamnoloma in žage ter oljarne, ki so v neposredni bližino zgornjega toka Ledave. Deponija lesa je skoraj na sami strugi.
Stanje v 2017:	Pregledan celoten odsek Ledave, ki je določen kot NV. Do kamnoloma je v zelo dobrem stanju. Lesna zrast je zvezna, struga meandrira, voda je po vizualni oceni v dobrem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Od kamnoloma naprej je opazen vpliv dejavnosti v kamnolomu (spiranje). V neposredni bližini žage Dajč je večja deponija odpadkov, kosovni odpadki pa se sporadično pojavljajo na celem odseku NV. Lesna zarast je večinoma zvezna, sporadično so manjše preseke.
Datum ogleda:	23.11.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV	/

Slika 27: Ledava nad kamnolomom.

Slika 28 : deponija lesa (žaga Dajč) tik ob Ledavi.

Slika 29: Večja količina odpadkov ob Ledavi, k.o. Serdica.

Ime naravne vrednote:	Ledavsko jezero EŠ: 2016 V
Kratka oznaka:	Zadrževalnik visokih voda Ledave, s stalno ojezeritvijo južno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobotice.
Stanje v 2016:	Večjih sprememb (glede na leto 2015) ni opaziti, gozd bele vrbe nad in ob jezeru pa je mestoma v slabem stanju (sušenje vrb), kar je verjetno dobrodošlo za hrošče škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>). Severovzhodno od jezera je bil (maj) najden odrasel samec močvirske sklednice (<i>Emys orbicularis</i>). Z ornitološkega vidika je jezero postalo zelo pomembno za gnezdenje sive gosi (vsaj dva para), opazovana je bila tudi potencialna gnezditelj rjavega lunja (<i>Circus aeruginosus</i>), ostale vrste so predstavljene posebej.
Stanje v 2017:	Stanje obrežne zarasti je podobno kot prejšnja leta. Kemično stanje vode je zaradi akumulacije in plitvosti jezera zelo slabo (velika količina organskih onesnaževalcev). V poletnih mesecih se pogosto prekomerno namnožijo cianobakterije, ki povzročijo t.i. cvetenje jezera. V letu 2017 se je cvetenje pojavljalo večkrat, z dvema izrazitima vrhuncema v juliju in začetku avgusta. Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge redke in ogrožene vrste: - vidra (<i>Lutra lutra</i>) (sledilni in vidreki), - bober (<i>Castor fiber</i>), - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), - čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), - kvakač (<i>Nycticorax nycticorax</i>), - bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), - belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>), - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>) - ostale vrste so navedene v drugih poglavjih (ptice, dvoživke).
Datum ogleda:	Spremljanje stanja te NV se izvaja 2x mesečno v okviru spremljanja stanja ptic.
Opis pregleda:	Pregledi te NV so del monitoringa vodnih ptic.
Opravljen dela na NV:	17.7.2017 očiščene vse pojasnjevalne table o NV okoli jezera. 18.7.2017 je bil na DRSV poslan dopis za odlog košnje J dela nasipa zaradi varstva rastline podrašec (<i>Aristolochia spp.</i>), ki je hranilna rastlina metulja petelinčka. Po dogovoru je podizvajalec pokosil le del, kjer podrašec ne uspeva.

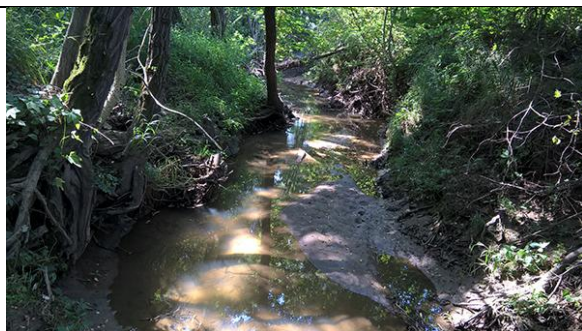
Slika 30 in Slika 31 : Cvetenje Ledavskega jezera 17.7. in 1.8.

Ime naravne vrednote:	Lončarovci - mokrotni travniki EŠ: 7305
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki ob potoku Curek južno od Lončarovcev, severovzhodno od Murske Sobote
Stanje v 2015:	Stanje na 12 ar, ki je v upravljanju JZ KPG, se počasi izboljšuje (košnja), ostali del zaraščajočega predela te NV je v slabem stanju. Del NV, ki je v ekstenzivni rabi je v dobrem stanju, čeprav je opazno prekomerno gnojenje.
Stanje v 2017:	Stanje na NV zadovoljivo. V del NV se zarašča z zlato rozgo in je v slabem stanju ohranjenosti. Na travniku s parc. št. 988, ki je v upravljanju JZ KPG, je stanje s sosednjimi parcelami izboljšano. Na Z delu NV travniki v razmeroma ekstenzivni rabi, čeprav na nekaterih prihaja do intenziviranja zaradi gnojenja in sejanja travnih mešanic. Večinoma gre za HT 6510 (nižinski ekstenzivno gojeni travniki), vmes se v osrednjem delu deloma pojavlja HT 6410 (travniki s prevladujočo stožko) – parc. št. 995-996. Zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), navadni lešnikar (<i>Maniola jurina</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>). Vrsto pestri travniki J od hiše Lončarovci 29 (parc. št. 1045-1049/1) - zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), potočni osat (<i>Cirsium vulgare</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), barvilna mačina (<i>Serratula tinctoria</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>).
Datum ogleda:	26.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in odstranitev odkošene biomase na parceli 988 z namenom izboljšanja stanja ohranjenosti N2K travniškega HT.

Slika 32 : Travnik z zdravilno strašnico in travniško izjevko (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Lukaj potok EŠ: 2017
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave na območju med Gornjimi in Dolnjimi Slaveči severovzhodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2016:	Stanja te NV se v letu 2016 ni spremljalo.
Stanje v 2017:	<p>Pregledan je bil del potoka v k.o. Motovilci in v k.o. Dolnji Slaveči. V teh delih je zarast večinoma prisotna in v dobrem stanju v dobrem stanju (gorvodno v k.o. Kuzma in v k.o. Gornji Slaveči je potok reguliran in zarasti večinoma ni). Na posameznih odsekih v k.o. Motovilci je bila zarast ob potoku v manjši meri odstranjena, vendar nikjer kritično. Kosovni odpadki so prisotni, vendar nikjer v večjih količinah. Voda je po vizualni oceni v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Vodostaje je bil kljub poletju, v mejah normale (tok vode zvezen).</p> <p>Ob pregledu so bile opažene naslednje Natura 2000 vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navadni škržek (<i>Unio crassus</i>), - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>), - vidra (<i>Lutra lutra</i>) (sledi in vidreki), - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>). <p>Kljub temu, da Lukaj potok dolvodno od mostu na glavni cesti v k.o. Motovilci do sotočja z Ledavo, ni določen kot naravna vrednota državnega pomena, je bil monitoring opravljen tudi v tem delu. Potok ima v spodnjem delu zelo podobne značilnosti kot v delu, ki je določen kot naravna vrednota državnega pomena. Zato bi bilo smiselno popraviti meje te NV in dodati tudi spodnji del toka Lukaj potoka.</p>
Datum ogleda:	21.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljenih del na NV	/

Slika 33 : Lukaj potok v k.o. Motovilci.

Slika 34 : Veliki škržek v Lukaj potoku.

Ime naravne vrednote:	Mala Krka EŠ: 7494
Kratka oznaka:	Mala Krka s pritoki od izvira do meje z Madžarsko, vključno s Križevskim jezerom.
Stanje v 2016:	Stanja te NV se v letu 2016 ni spremljalo.
Stanje v 2017:	<p>Gorvodno od Križevskega jezera je stanje NV v vseh segmentih dobro, mestoma so manjša odstopanja (manjši posek obrežne zarasti, deponija organskih odpadkov (pokošena trava) in prisotnost kosovnih odpadkov).</p> <p>Voda je po vizualni oceni v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih).</p> <p>Na Križevskem jezeru je po vizualni oceni organska onesnaženost nekoliko večja (akumulacija organskih snovi in posledica ribiške dejavnosti).</p> <p>Ob pregledu so bile opažene naslednje Natura 2000 vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), - čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), - kvakač (<i>Nycticorax nycticorax</i>), - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). <p>Kljub temu, da je struga Male Krke dolvodno od Križevskega jezera v večjem delu regulirana, pa so posamezni odseki, ki imajo veliko naravovarstveno vrednost in pomembnost. Tako da je bil pripravljen predlog za razširitev NV Mala Krka.</p>
Datum ogleda:	13.4.2017, 20.10.2017
Opis pregleda:	Ogled je bil opravljen v okviru splošnega spremljanja stanja (zbiranja podatkov za razširitev nekaterih NV) in v okviru rednega monitoringa NV.
Opravljen dela na NV	/

Slika 35 : Kamp prikolica ob Križevskem jezeru (brez dovoljenja).

Slika 36 : Naravno ohranjen odsek Male Krke v k.o. Domanjševci.

Slika 37: Naravno ohranjen odsek Male Krke v k.o. Domanjševci - pomemben za dvoživke.

Ime naravne vrednote:	Markovci - pravi kostanj EŠ: 7004
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Markovcih, severovzhodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2016:	NV je leta 2014 odmrla in bila obžagana zaradi suhih vej, ki so predstavljale nevarnost za ljudi. V letih 2015 in 2016 je v kostanju gnezdil veliki skovik (<i>Otus scops</i>).
Stanje v 2017:	Stanja te NV se v letu 2017 se na terenu ni spremljalo, a po pričanju lastnikov je par velikega skovika (<i>Otus scops</i>) uspešno gnezdil tudi v letu 2017.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Slika 38: Stanje NV Markovci pravi kostanj po rezi leta 2014.

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 1 EŠ: 7299
Kratka oznaka:	Kompleks mokrotnih ekstenzivnih travnikov zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2016:	Stanje na delu NV, ki je v rabi (privatni lastniki in JZ KPG) se izboljšuje (pokritost površine z zlato rozgo se zmanjšuje). V dokaj slabem stanju (sukcesija z lesnatimi vrstami in invazivno tujerodno vrsto zlata rozga) je cca. 2,35 ha velika parcela v lasti RS in v upravljanju SKZG RS. NV je zelo pomembna za ptice, predvsem za rjavega srakoperja, ki je tudi kvalifikacijska N2000 vrsta (v 2016 - 5 gnezdečih parov).
Stanje v 2017:	Stanje na delu NV, ki je v rabi se izboljšuje (manj invazivnih tujerodnih vrst), na delu, ki ni v rabi (cca 1/3) se zaradi sukcesije stanje slabša. Predvidoma bo del NV, ki je v upravljanju SKZG RS (cca 2,35 ha) v letu 2018 predan v upravljanje JZ KPG. Intenzivnih kmetijskih površin na območju te NV skoraj da ni. NV je naravovarstveno eno najpomembnejših območji v KPG. Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste: - temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), - strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), - travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>), - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), - bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>), - rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>), - prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>), - sviščev mravljiščar (<i>Phengaris alcon</i>), - črni apolon (<i>Parnassius mnemosyne</i>), - močvirski pisanček (<i>Melitaea diamina</i>), - temni pisanček (<i>Melitaea britomartis</i>), - močvirska trsnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), - močvirski svišč (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), - sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), - rumena maslenica (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>), - majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>), - pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>).
Datum pregleda :	13.7.2017, 2.8.2017, 9.10.2017
Opis pregleda:	Prvi pregled je bil opravljen v okviru rednega monitoringa NV, ostali pregledi so bili opravljeni neposredno pred košnjo parcel v upravljanju JZ KPG
Opravljen dela na NV:	Košnja in spravilo biomase na delu NV, ki je v upravljanju JZ KPG (cca 3,5 ha).

Slika 39: Travniški postavnež.

Slika 40: Sibirska perunika.

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 2 EŠ: 7300
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2016:	Kljub slabemu stanju NV in predlogu za izbris, je bil na tej NV opravljen pregled. 10 do 15 % površine NV še ima lastnosti, zaradi katerih je bila NV razglašena, ostalo je v različnih sukcesijskih stopnjah.
Stanje v 2017:	NV je popolnoma zaraščena z gozdnim drevjem in delno z zlato rozgo. Zaraščena je z belim vrbovjem, ivami, leskami in hrasti. NV je skoraj v celoti izgubila lastnosti, zaradi katerih je bila razglašena za NV.
Datum ogleda:	1.9.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 41: Kritično stanje NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 2 (foto: G. Domanjko).	

Ime naravne vrednote:	Nuskova - slatinski vrelec EŠ: 7524
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Nuskovi, severozahodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2016:	Stanje je zadovoljivo, travnik in glavate vrbe v neposredni bližini so v upravljanju JZ KPG. V glavatih vrbah je bil leta 2015 potrjen puščavnik. Potrebno bi jih bilo obrezati in obnoviti pojasnjevalno tablo.
Stanje v 2017:	Stanje dobro. V okolici vrelna in koša za smeti nekaj odpadkov. Stanje glavatih vrb ob vrelnu dobro. V enem izmed dreves najden del skeleta puščavnika (<i>Osmoderma eremita</i>). Označevalna tabla na nadstrešnici je bila očiščena, v letu 2017 je predvidena tudi zamenjava pojasnjevalne table pri cesti.
Datum ogleda:	17.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	Očiščena označevalna tabla o NV in izdelava manjkajoče table o vrbah. Košnja travnika ob NV v juniju in septembru.
	
Slika 42 in 43 : NV Slatinski vrelec v Nuskovi z glavatimi vrbami v neposredni bližini (foto: M. Podletnik).	

Ime naravne vrednote:	Pertoča - mokrotni travniki EŠ: 7304
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki na poplavnem območju Ledavskega jezera pri Pertoči, severozahodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2016:	Ekološko stanje NV je kljub sukcesiji še zelo dobro. Tudi del, ki je v kmetijski rabi ni pretirano intenzivno rabljen. V letu 2016 so bile potrjene naslednje vrste: sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), vodna perunika (<i>I. pseudacorus</i>), podraščec (<i>Aristolochia sp.</i>), zdravilna strašnica (<i>Sanquisorba officinalis</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), močvirski trstnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), bičja trstnica (<i>A. schoenobaenus</i>), temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), strašnični mravljiščar (<i>P. teleius</i>).
Stanje v 2017:	NV v dobrem stanju, kljub posameznim njivskim površinam, saj je delež ekstenzivnih mokrotnih travnikov še precejšnji. Del območja ni v rabi zaradi prevelike vlažnosti. Ob pregledu kozica (<i>Gallinago gallinago</i>). Reka Ledava na območju NV precej onesnažena s komunalnimi odpadki (plastična embalaža, pločevinke, steklo), najdenih in odstranjenih je bilo tudi nekaj nevarnih odpadkov – odpadna olja.
Datum ogleda:	7.4.2017
Opis pregleda:	Pregled opravljen v okviru delovne akcije zaposlenih v zavodu na območju NV.
Opravljen dela na NV:	Preverjanje in popravilo lovilnih prež – sodelovanje s prostovoljci DOPPS. Čistilna

akcija pobiranja odpadkov na območju NV – reke Ledave z obrežnim pasom 7.4.2017.

Slika 44 : Pregled in popravilo lovilnih prež, postavljenih na območju NV Pertoča (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Pertoča - rastišče narcis EŠ: 7401 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) zahodno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobotе.
Stanje v 2016:	Travniška parcela št. 1315 v k.o. Pertoča, kjer je rastišče gorskega narcisa je od l. 2015 v upravljanju JZ KPG po dogovoru z lastnikom.
Stanje v 2017:	Narcise uspevajo po celotni površini parc. št. 1315. Rastišče ni več v upravljanju JZ KPG, saj jo je lastnik brez obvestila oddal v najem in sedaj se na tej površini uveljavljata operaciji KOPOP – delno Traviščni habitati metuljev (MET) in delno Visokodebelni travniški sadovnjaki (KRA_VTSA). Operacija MET ni primerna za rastišče narcis, saj zaradi obveznih zahtev predpisuje za narcise prehitro košnjo.
Datum ogleda:	26.4.2017
Opis pregleda:	Pregled opravljen v okviru spremljanja stanja nahajališč in rastišč zavarovanih vrst (gorski narcis).
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 45 : Cvetoče narcise ob popisu narcisnih travnikov 26.4.2017 (foto: G. Domanjko).	

Ime naravne vrednote:	Peskovski potok EŠ: 7516
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke od izvira do Šalovcev.
Stanje v 2016:	Stanje se slabša, opaziti je povečanje točkovnega onesnaževanja s kmetijskimi in gospodinjstskimi izpusti in odpadki (kosovni, gradbeni).
Stanje v 2017:	Stanje te NV v letu 2017 nismo spremljali.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda	/
Opravljen dela na NV	/

Slika 46 : Gradbeni odpad iz leta 2016.

Ime naravne vrednote:	Povesi - mokrotni travniki EŠ: 7307
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki južno od vasi Lucova pri Adrijancih na Goričkem.
Stanje v 2016:	
Stanje v 2017:	Stanje NV slabo, saj že več kot 60 % površine NV predstavljajo njive. Od celotne površine NV (13 ha) je travniških površin manj kot polovica (6 ha), od teh gre pretežno za vlažne intenzivno gojene travnike ali pašnike. Bolj ekstenzivno gojeni travnik le na parceli 1368, kjer se še pojavlja zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>). Struga potoka je še ohranjena in ima naravno obrežno zarast. Na delu Koritniškega potoka uspeva žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>).
Datum ogleda:	13.7.2017
Opis pregleda:	Pregled je bil del monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 47 : Njivske površine na območju NV Povesi (foto: M. Podletnik).

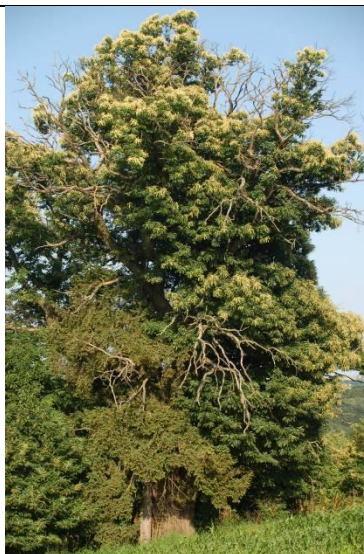
Ime naravne vrednote:	Ratkovski potok EŠ: 7529
Kratka oznaka:	Levi pritok Kobiljanskega potoka severozahodno od Kobilja na Goričkem.
Stanje v 2016:	Po intervenciji januarja 2016 so v k.o. Prosenjakovci odstranili organske onesnaževalce (trpine od žganjekuhe cca 10m ³), drugi deli potoka v podobnem stanju kot v 2015.
Stanje v 2017:	Pregledan zgornji del potoka do Panovcev. Do Panovcev oz. do mesta, kjer potok priteče do asfaltne ceste brez vode. Na tem mestu sta dve mlaki. V potoku razen vodnih drsalcev ni zaslediti drugih živali. V mlakah vodni hrošči - kozaki.
Datum ogleda:	4.8.2017
Opis pregleda:	Pregled opravljen kot del monitoringa NV.
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 48 : Mlaka na območju NV Ratkovski potok (foto: G. Domanjko).	

Ime naravne vrednote:	Slatinska graba - izvir slatine EŠ: 7535
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Slatinski grabi, severozahodno od Murske Sobotice.
Stanje v 2016:	Stanje je enako kot v letu 2006 ko je bil opravljen zadnji pregled te NV. Slatina meži iz cevi. Opazne so železove spojine in ogljikovodiki (verjetno naravnega izvora).
Stanje v 2017:	Stanje je enako kot v letu 2016.
Datum ogleda:	
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen v okviru delovne prakse študenta.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 49 : Izvir slatine v Slatinski grabi (k.o. Ocinje).

Ime naravne vrednote:	Sombotel – domači kostanj EŠ: 7005
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Gerlincih, zahodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2016:	Stanje kostanja je zadovoljivo. Opazna je ena večja suha veja v krošnji. Varstvena dela na kostanju niso predvidena.
Stanje v 2017:	Stanje te NV v letu 2017 nismo spremljali.
Datum pregleda:	
Opis pregleda:	
Opravljena dela na NV:	/

Slika 50 : Sombotel kostanj.

Ime naravne vrednote:	Sotinski breg EŠ: 7531
Kratka oznaka:	Krajinsko in geomorfološko pomemben hrib na skrajnem severnem delu Goriškega, ob meji z Avstrijo.
Stanje v 2016:	Več pozornosti namenjamo delu NV, kjer je delujoči kamnolom (SGP Pomgrad). Kljub temu, da je kamnolom geološko nestabilen, še naprej razstreljujejo in odvažajo kamen. Velika uharica aktivno gnezdi na območju kamnoloma.
Stanje v 2017:	Stanje te NV v letu 2017 nismo spremljali.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 51 : Stanje kamnoloma iz leta 2016.	

Ime naravne vrednote:	Tetajni breg - pravi kostanj 1,2 EŠ: 7001
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij južno od Križevcev.
Stanje v 2016:	Poleg okužbe z glivo <i>Cryphonectria parasitica</i> je v letu 2016 bila potrjena tudi kostanjeva šiškarica (<i>Dryocosmus kuriphilus Yasumatsu</i>). To je nevaren škodljivec pravega kostanja, ki je bil pred desetletjem zanesen v Evropo iz Kitajske. Kostanj ima eno večjo suho vejo (na Z strani) in eno debelejšo na SV strani drevesa, ki se je pred kratkim odlomila od drevesa. Več suhih vej je v zgornjem delu krošnje in čisto na vrhu. Spodaj v deblu imajo sršeni gnezdo.
Stanje v 2017:	Na listih pravega kostanja vidni znaki kostanjeve šiškarice, razširjenost šiškarice je na drevesu velika, kar se kaže tudi v slabi razvitosti listov v pozni vegetacijski dobi (sredina avgusta). Vidnih več suhih vej – večji na Z in SZ strani.
Datum ogleda:	10.8.2017
Opis pregleda:	Pregled opravljen kot del monitoringa NV.
Opravljen dela na NV:	/
 	
<p>Slika 52: Vidna večja suha veja na Z strani (foto: M. Podletnik).</p> <p>Slika 53: Znaki kostanjeve šiškarice (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Trdkova – graden EŠ: 7008
Kratka oznaka:	Graden izjemnih dimenzij vzhodno od Trdkove, severovzhodno od Kuzme.
Stanje v 2016:	Podrobnejši pregled je pokazal, da je NV okužena s parazitsko glivo. A je drevo kljub posameznim suhim vejam še v zadovoljivem stanju. Opažena so bila dupla primerna za velike sekundarne duplarje.
Stanje v 2017:	Drevo zadovoljivo, krošnja bujna. Mestoma suhe veje, predvsem na J strani krošnje nad cesto, kar je najverjetneje posledica bližine ceste. Na mestu odstranjene veje izrašča parazitska lesna gliva. Na posameznih mestih so na skorji vidni znaki okužbe z glivo. Zaradi tega priporočljivo redno spremljanje stanja NV.
Datum ogleda:	13.7.2017
Opis pregleda:	Pregled je bil del monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 54 in 55 : Hrast z nekaj suhimi vejami na J strani ter znaki okužbe z glivo (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Velika Krka EŠ: 7495
Kratka oznaka:	Velika Krka s pritoki med izviro in Šalovci.
Stanje v 2016:	Novih posekov na obrežni vegetaciji ni bilo, prav tako ne novih posegov v samo strugo. Potrjeni 3-4 pari vodomcev in prisotnost bobra.
Stanje v 2017:	<p>V letu 2017 je bil opravljen s strani Direkcije za vode (izvajalci VGP Mura) poseg na brežini Velike Krke (delna odstranitev zarasti in utrditev brežine s kamnometom) kot ukrep zmanjševanja erozije brežin. Poseg je bil izveden v skladu z Dovoljenjem za poseg v naravo. V večjem delu NV (tudi v delu, ki je še predlog za NV) je stanje zarasti še ugodno in je le ta še večinoma zvezna. Kljub slabo delujoči čistilni napravi v k.o. Šalovci in prisotnosti kosovnih odpadkov, je voda v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Vodostaj je bil skozi celo sezono v normalnem stanju (tok je bil zvezen), razen ob obsežnih padavinah (september), ko je voda narasla za cca 4,5 m.</p> <p>Ob pregledih so bile potrjene naslednje Natura 2000 vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navadni škržek (<i>Unio crassus</i>), - vidra (<i>Lutra, lutra</i>) (sledí in vidreki), - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>). <p>Ter ostale redke in/ali zavarovane vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rak jelševc (<i>Astacus astacus</i>), - bober (<i>Castor fiber</i>), - pasasti bleščavec (<i>Calopteryx splendens</i>).
Datum ogleda:	13.1.2017, 20.3.2017, 20.7.2017, 29.9.2017
Opis pregleda:	Naravna vrednota je bila pregledana večkrat v okviru monitoringa NV in v okviru opravljanja drugih nalog (pregled vodnih ptic (vodomec), naravovarstveni nadzor).
Opravljená dela na NV:	/

Slika 56 : Utrjevanje brežin v k.o. Šalovci

Slika 57 : Iztok iz čistilne narave v k.o. Šalovci

Slika 58 : Nevarni elektronski odpadki v Veliki Krki
v brežinah Velike Krke

Slika 59 : Aktivni rov (gnezdišče) vodomca v peščenih stenah

Slika 60: Navadni škržek iz velike Krke

Slika 61: Rak jelševец iz Velike Krke

Ime naravne vrednote:	Vreje - suhi travniki EŠ: 7430
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst vzhodno od Vreje pri Markovcih, severozahodno od Hodoša na Goričkem.
Stanje v 2015:	Na delu NV je opazno zaraščanje z zlato rozgo. Stanje je dobro. Na območju NV Vreje prevladujejo suhi, košeni travniki, vmes so tudi njive.
Stanje v 2017:	Stanje NV dobro. Njivskih površin na območju NV relativno malo, večinoma travniki HT 6510 in v manjšem delu 6210. Na JV delu travniška površina v zaraščanju (HT 6510x6210) – potencialna površina za projekt kohezijske politike; na površini tudi manjši kup komunalnih odpadkov. V osrednjem delu v zaraščanju ena travniška površina – močno zaraščena z zlato rozgo, ki se širi na sosednje travnike HT 6510 (lastnik v MS) ter opuščena njivska površina, ki se zarašča z ambrozijo in zlato rozgo. Nekateri travniki malo gnojeni, pestrost rastlin še visoka. Opazna je poškodovanost travne ruše zaradi suše. Suh travnik na SZ: srednji trpotec (<i>Platango media</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>), belolisi okarček (<i>Coenonympha glycerion</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), gospica (<i>Argynnis paphia</i>), lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>). Travniki v osrednjem in V delu NV: deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), okroglostna zvončica (<i>Campanula rotundifolia</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), gospica (<i>Argynnis paphia</i>), lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>), rdeči pisanček (<i>Melitaea didyma</i>), frfotavček (<i>Leptidea sinapis</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>).
Datum pregleda:	31.7.2017
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljana dela na NV:	/

Slika 62: Nižinski ekstenzivni travniki na območju NV Vreje - suhi travniki (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Zgornje Kobilje – gozd EŠ: 7525
Kratka oznaka:	Gozd v Zgornjem Kobilju, severovzhodno od Dobrovnika.
Stanje v 2016:	Stanje NV je dobro. Očitnih razlik v primerjavi z stanjem NV v 2015 ni opaziti. Proces odmiranja pionirskih drevesnih vrst (breza, rdeči bor) se počasi nadaljuje. Prazen prostor zapolnjujejo drevesa navadnega (belega) gabra in bukve. Ni opaziti sledov poseka dreves (na robovih NV in gozdnega rezervata).
Stanje v 2017:	Stanje te NV v letu 2017 nismo spremljali.
Datum pregleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/
	
Slika 63: Gozdni rezervat v Kobilju.	

Ime naravne vrednote:	Zlata jama - rdeči bor EŠ: 7012
Kratka oznaka:	Rdeči bor na Zlati jami jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2016:	Stanje je dobro. Bor je vitalen, poškodbe po smolarjenju oz. odstranitvi delov smole so nastale v pretekli zimi ali pozimi 2014/2015. Ima 3 poškodbe premera do 30 cm. Bor raste na območju, ki naj bi bilo izločeno iz gospodarjenja z gozdom kot ekocelica. V neposredni bližini rastejo hrasti doba furnirske kvalitete. $\varnothing 1,3=372$ cm
Stanje v 2017:	Bor je vitalen. Na deblu ni videti nobenih značilnih sprememb ali razlik v primerjavi z lanskim letom.
Datum ogleda:	4.8.2017
Opis ogleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen dela na NV	/
	
Slika 64: NV Zlata jama - rdeči bor (foto: G. Domanjko).	

Na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki je zavod pričel s postopkom odkupa travniških površin s parcelno št. 4553/1 in 4555, k.o. Kobilje v skupni površini 0,112 ha. Do konca leta 2017 je bila s strani ARSO že uveljavljena predkupna pravica države na zavarovanem območju v skladu s 84. členom ZON-a, pogodba je v postopku notarske overitve. Obe parceli sta od leta 2010 v upravljanju zavoda, ki ima z lastnikom sklenjeno pogodbo o brezplačnem najemu, saj gre za rastišče zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.

Ad 1.1.b. Naravovarstveno-okoljevarstvena akcija na delu in na vplivnem območju NV.

Na delu in na vplivnem območju NV Pertoča – mokrotni travniki, so zaposleni zavoda, 7. aprila 2017, izvedli delovno akcijo, v kateri so očistili peščeno steno za čebelarje in pobrali smeti iz reke Ledave med mostom v Pertoči in Ledavskim jezerom. Skupaj so odstranili 600 l odpadkov, predvsem pločevink in plastenk. S tem so izboljšali stanje habitata za zavarovani vrsti vidra in bober, ki se redno pojavljata na tem območju. Med akcijo jo bilo odstranjenih tudi nekaj kosov nevarnih odpadkov, predvsem plastenk odpadnih olj, kar bi v primeru razlitja škodovalo vodnim organizmom, kot je kvalifikacijska Natura 2000, vrsta potočni škržek.

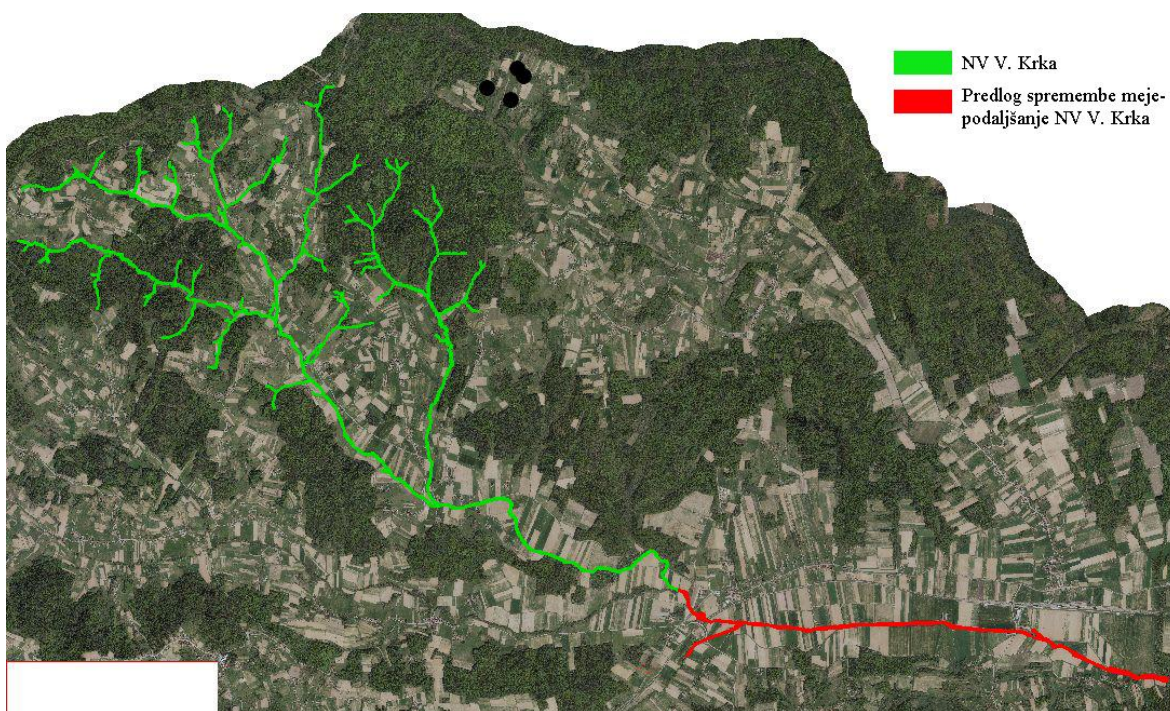

Slika 65: Delovna akcija v Pertoči (foto: G. Domanjko).

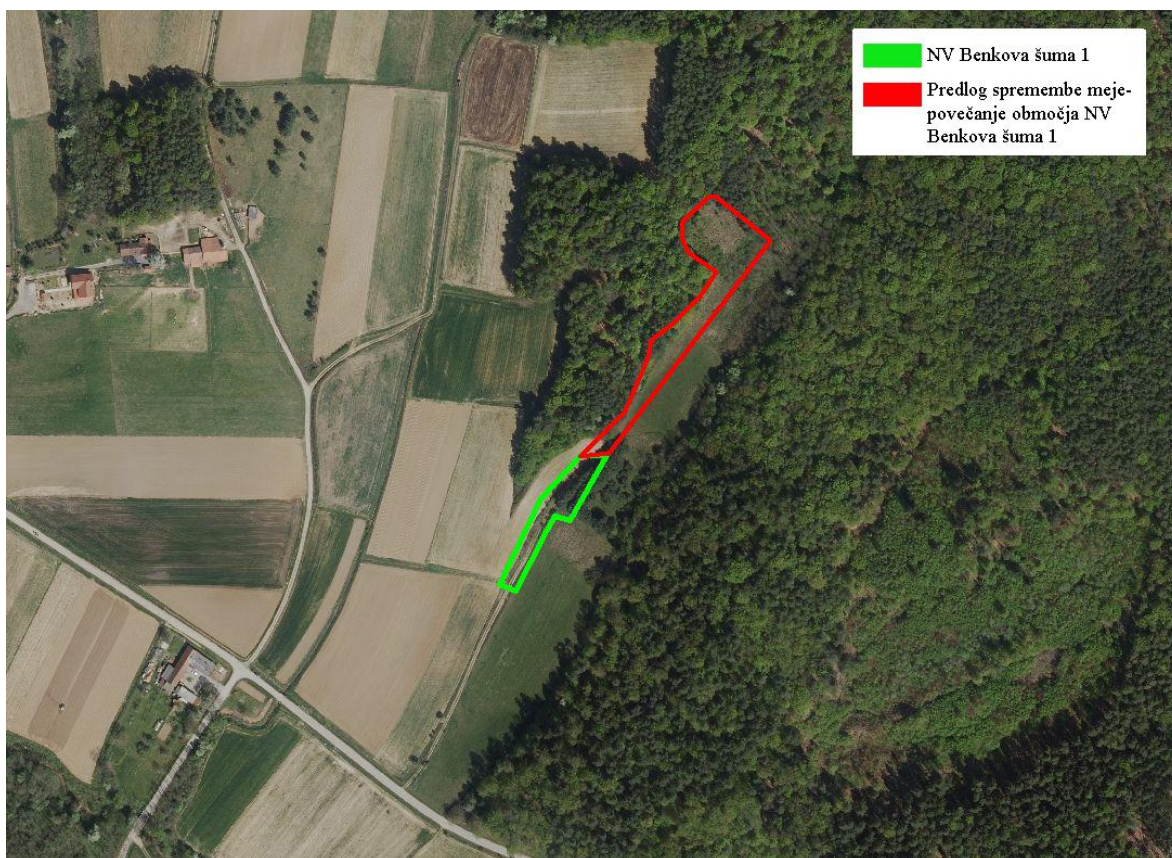
Ad 1.1.c Aktualizacija območij NV, priprava novih predlogov NV.

Pripravljene so bile osnutki predlogov štirih novih ekosistemskih/botaničnih naravnih vrednot (mokrotni in suhi travniki) v k.o. Dolenci, k.o. Ženavlje in v k.o. Kančevci in osnutki aktualizacije (spremembe mej) na petih naravnih vrednotah:

- Velika Krka; podaljšanje območja naravne vrednote od obstoječe meje (od mosta v k.o. Šalovci do meje z Madžarsko v k.o. Hodoš oz. k.o. Krplivnik),
- Bodonski potok; razširitev meje, ki je ponekod določena le na strugo, na mejo obvodne zarasti,
- Grački potok: razširitev meje, ki je ponekod določena le na strugo, na mejo obvodne zarasti,
- Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 1; povečanje območja,
- Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2; povečanje območja.

Slika 66: Predlog spremembe meje območja NV Velika Krka.

Slika 67: Predlog spremembe meje območja NV Benkova Šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2.

2. cilj: Ohranjanje ugodnega stanja Natura 2000 habitatnih tipov (živiljenjskih prostorov) in vrst ter rastišč zavarovanih vrst.

2.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšano ohranitveno stanje kvalifikacijskih habitatnih tipov Natura 2000 Goričko.

Ad 2.1.a. Prilagojena raba naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov v neposrednem upravljanju JZ KPG.

Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG

	Površina (ha)	Število parcel
Last RS – upravljavec JZ KPG	21,34	85
Last RS – v zakupu od SKZG RS	13,10	61
Last privatnih lastnikov – pogodba z lastnikom	5,7	22
Skupaj	40,14	167

Tabela 6: Pregled po k.o., parcele, lastništvo, upravljavec in površina

Zap. št.	Katastrska občina	Parc. št.	Lastništvo	Upravljavec/pogodba/dogovor	Površina (m ²)
1	Dolenci	3640	RS	JZKPG	6237
2	Dolenci	3758	RS	SKZG (2015-24) - zakup JZ KPG	6766
3	Dolenci	3765	RS	JZKPG	7611
4	Budinci	97	RS	JZKPG	5371
5	Budinci	98	RS	JZKPG	5394
6	Budinci	563	RS	JZKPG	1687
7	Budinci	564	RS	JZKPG	897
8	Budinci	565	RS	JZKPG	1905
9	Budinci	566	RS	JZKPG	266
10	Budinci	567	RS	JZKPG	1308
11	Budinci	569	RS	JZKPG	1756
12	Budinci	570	RS	JZKPG	424
13	Budinci	571	RS	JZKPG	1355
14	Budinci	572	RS	JZKPG	82
15	Budinci	765	RS	JZKPG	1741
16	Budinci	791	RS	JZKPG	506
17	Budinci	800	RS	JZKPG	2226
18	Budinci	1054	RS	JZKPG	5828
19	Budinci	1055	RS	JZKPG	3805
20	Budinci	1060	RS	JZKPG	5409
21	Budinci	1061	RS	JZKPG	3662
22	Krplivnik	374	RS	JZKPG	4392
23	Krplivnik	375	RS	JZKPG	2669
24	Krplivnik	377	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	4429
25	Krplivnik	379	RS	JZKPG	2352
26	Krplivnik	382	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	801
27	Krplivnik	383	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	786
28	Krplivnik	384	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	483

29	Krplivnik	619	RS	JZKPG	1297
30	Krplivnik	620	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	396
31	Krplivnik	654	RS	JZKPG	333
32	Krplivnik	655	RS	JZKPG	3908
33	Nuskova	831	Radenska d.d.	Radenska – pogodba z občino Rogašovci	3597
34	Sv. Jurij	468	RS	JZKPG	847
35	Sv. Jurij	556	RS	JZKPG	1037
36	Grad	621/2	RS	JZKPG	2481
37	Grad	622	RS	JZKPG	961
38	Grad	623	RS	JZKPG	4325
39	Grad	1664/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1595
40	Grad	1664/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	16813
41	Vidonci	492	Dragica Camplin	brezplačni najem z Dragica Camplin, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	9023
42	Vidonci	493	Dragica Camplin	brezplačni najem z Dragica Camplin, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	7667
43	Vidonci	494	RS	JZKPG	7482
44	Vidonci	1318	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2345
45	Vidonci	1351	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2055
46	Vidonci	1352	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	1553
47	Vidonci	1353	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2418
48	Vidonci	1354	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	4490
49	Vidonci	1556	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	7547
50	Vidonci	1557	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	6469
51	Vidonci	1558	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	3865
52	Mačkovci	451/3	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2896
53	Mačkovci	451/5	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1323
54	Pertoča	280	RS	JZKPG	1632
55	Pertoča	281	RS	JZKPG	3659
56	Pertoča	1315	Marjan Donoša	brezplačni najem z Marjan Donoša, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	3000
57	Kušanovci	396	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2398
58	Kušanovci	419	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2647
59	Kušanovci	420/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	6819
60	Kušanovci	420/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1700
61	Kušanovci	421	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	789
62	Kančevci	291	RS	JZKPG	1488
63	Kančevci	762	Koltaj Sidonja	brezplačni najem Koltaj Sidonja, 2014 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	5000

64	Kančevci	1600	RS	JZKPG	4599
65	Kančevci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1065
66	Kančevci	1646	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	3083
67	Lončarovci	883	RS	JZKPG	380
68	Lončarovci	988	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1205
69	Lončarovci	1130	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1670
70	Lončarovci	1131	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2193
71	Lončarovci	1140	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1020
72	Lončarovci	1173	RS	JZKPG	350
73	Lončarovci	1175	RS	JZKPG	826
74	Panovci	751	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	866
75	Panovci	820	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	4486
76	Panovci	830	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	842
77	Panovci	833	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	789
78	Panovci	860	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	642
79	Panovci	862	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	305
80	Panovci	878	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	733
81	Panovci	882	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1258
82	Panovci	894	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	598
83	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	394
84	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	230
85	Panovci	907	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	218
86	Panovci	912	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	668
87	Panovci	916	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	656
88	Panovci	918	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	729
89	Panovci	919	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1070
90	Panovci	1123	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	965
91	Panovci	1138	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	660
92	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1787
93	Panovci	1214	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	519
94	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	220
95	Panovci	1232	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1583
96	Panovci	1248	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	792
97	Panovci	1250	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	408
98	Panovci	1600	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	783
99	Panovci	1601	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	49
100	Panovci	1602	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	387
101	Panovci	1637	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1781
102	Panovci	1639	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	483
103	Panovci	1643	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	418
104	Panovci	1644	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1547
105	Panovci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	167
106	Berkovci	1257	Občina M. Toplice	brezplačni najem Občina MT, 2012 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	3328
107	Ivanjševci	97	RS	JZKPG	293
108	Ivanjševci	113	RS	JZKPG	672
109	Ivanjševci	161	RS	JZKPG	1673
110	Ivanjševci	509	RS	JZKPG	388

111	Ivanjševci	211	RS	JZKPG	955
112	Ivanjševci	1737	RS	JZKPG	2984
113	Ivanjševci	1772	RS	JZKPG	468
114	Ivanjševci	1780	RS	JZKPG	142
115	Ivanjševci	1785	RS	JZKPG	701
116	Ivanjševci	1791	RS	JZKPG	221
117	Ivanjševci	1811	RS	JZKPG	4428
118	Ivanjševci	1812	RS	JZKPG	219
119	Ivanjševci	1813	RS	JZKPG	819
120	Ivanjševci	1815	RS	JZKPG	2126
121	Ivanjševci	1910	RS	JZKPG	2575
122	Ivanjševci	1911	RS	JZKPG	200
123	Ivanjševci	1916	RS	JZKPG	1362
124	Ivanjševci	1944	RS	JZKPG	4994
125	Ivanjševci	1945	RS	JZKPG	169
126	Ivanjševci	1946	RS	JZKPG	679
127	Ivanjševci	1958	RS	JZKPG	4499
128	Ivanjševci	1985	RS	JZKPG	3593
129	Ivanjševci	1986	RS	JZKPG	6033
130	Ivanjševci	2067	RS	JZKPG	4529
131	Ivanjševci	2074	RS	JZKPG	1246
132	Ivanjševci	2075	RS	JZKPG	576
133	Ivanjševci	2076	RS	JZKPG	861
134	Ivanjševci	2081	RS	JZKPG	4417
135	Ivanjševci	2170	RS	JZKPG	966
136	Ivanjševci	2196/1	RS	JZKPG	1190
137	Prosenjakovci	3458	RS	SKZG (2016-25) - zakup JZ KPG	12050
138	Fokovci	587	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	1655
139	Fokovci	640	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	676
140	Fokovci	1247	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	10025
141	Motvarjevci	3601	RS	JZKPG	5211
142	Motvarjevci	3641	RS	SKZG (2010-2019) - zakup JZ KPG	1079
143	Motvarjevci	3632	RS	JZKPG	3384
144	Motvarjevci	4021	RS	JZKPG	4105
145	Motvarjevci	4027	RS	JZKPG	7468
146	Motvarjevci	4033	RS	JZKPG	3287
147	Motvarjevci	4034	RS	JZKPG	9619
148	Motvarjevci	4035	RS	JZKPG	4438
149	Motvarjevci	4036	RS	JZKPG	5206
150	Motvarjevci	4037	RS	JZKPG	3428
151	Motvarjevci	4038	RS	JZKPG	7420
152	Motvarjevci	4049	RS	JZKPG	3662
153	Kobilje	2554	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	824
154	Kobilje	2555/1	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	583
155	Kobilje	2569/1	RS	JZKPG	468
156	Kobilje	2570	RS	JZKPG	853

157	Kobilje	2571	RS	JZKPG	886
158	Kobilje	2572	RS	JZKPG	890
159	Kobilje	2573	RS	JZKPG	546
160	Kobilje	2597	RS	JZKPG	11
161	Kobilje	4424	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1054
162	Kobilje	4425	Turner Štefan (2010-020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	962
163	Kobilje	4426	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	628
164	Kobilje	4439	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	491
165	Kobilje	4550/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1615
166	Kobilje	4552/2	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	213
167	Kobilje	4553/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	694
168	Kobilje	4555	Turner Štefan (2010-2020)	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	429
169	Krašči	1200	Marko Planšček	brezplačni najem Marko Polanšček, 2012 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	8175

V okviru Naloga 2.1. je zavod opravil košnjo in odstranitev pokošene biomase na 45,22 ha travnikih, od tega je bila košnja in odstranitev biomase opravljena dvakrat (1. - 15. junija in po 15. septembru) na 8 ha travnikih. To pomeni, da je bilo naravovarstveno vzdrževanje travnikov opravljeno na 37, 22 ha. Iz 10,7 ha travnikov je bilo seno oddano v RIS Dvorec Rakičan, kjer je bilo uporabljeno za rejo konj. Iz 29,25 ha travnikov je bil opravljen odvoz biomase v Bioplinarno Knavs v k.o. Šalamenci (odvoz je opravil lastnik bioplinarne). Lokalni kmetje so prevzeli seno iz 5 ha travnikov. Čas in način košnje je bil prilagojen kvalifikacijskim vrstam območja Natura 2000: temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), strašničin mravljiščar (*Phengaris teleius*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*) in prepelica (*Coturnix coturnix*).

Neposredna, OMD in KOPOP plačila

Razen OMD se plačila izplačujejo za preteklo leto, zato so v spodnji tabeli podana plačila izplačana za kmetijsko dejavnost v letu 2016.

Tabela 7: PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG.

Neposredna plačila (za leto 2016; izplačano: 21.1. 2017) <ul style="list-style-type: none"> • Št plačilnih pravic: 18,71 • Odobrena površina za zeleno komponento: 18,71 ha 	1976,58 €	Skupaj: 10.051,97 €
OMD (za leto 2017; izplačano: 29.11.2017) <ul style="list-style-type: none"> • Odobrena površina za OMD plačila: 23,79 ha 	1909,60 €	
KOPOP (Za leto 2016; izplačano : 26.5.2017) Odobrene površine za KOPOP operacije in zahteve: <ul style="list-style-type: none"> • GEN_SOR-ohranjanje rastijskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija: 0,71 ha • KRA_VTSA-visokodebelni travniški sadovnjaki: 1,05 ha • MET_KOS_1-Košnja in paša ni dovoljena med 15. 7. in 15. 9: 15,30 ha • MET_MRVA- spravilo mrve s travinja: 15,17 ha • MET_NPAS-nepokošen pas do naslednjega leta (5.10% travnika): 12,74 ha 	6165,79 €	

Slika 68: Spravilo mrve in nepokošen pas.

Slika 69: Druga košnja invazivk na travniku.

2.2. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih vrst na območju Natura 2000 Goričko.

Ad 2.2.b. Spremljanje stanja počivališč, ketišč in prezimovališč netopirjev v gradu Grad, v cerkvah Grad in Kobilje, v stari šoli v Kančevcih in na drugih lokacijah.

Zaposleni v zavodu so spremljali stanje počivališč in ketišč netopirjev v kletih gradu Grad, na podstrešju gradu Grad, na podstrešju cerkve v Kobilju, Gradu ter v stari šoli v Kančevcih. Stanje v cerkvah in grajskem poslopju je zadovoljivo, stara šola v Kančevcih pa je dotrajana in zgradbo je nujno potrebno sanirati.

Med spremljanjem stanja objektov smo zabeležili naslednje vrste netopirjev:

- veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*): podstrešje cerkve Grad (tudi ketišče), kletni prostori gradu Grad,
- navadni netopir (*Myotis myotis*): podstrešje cerkve Grad (tudi ketišče) in Kobilje (tudi ketišče), kletni prostori gradu Grad,
- dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersii*): kletni prostori gradu Grad,
- širokouhi/mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*): kletni prostori gradu Grad,
- sivi uhati netopir (*Plecotus austriacus*): kletni prostori gradu Grad,
- navadni mračnik (*Nyctalus noctula*): kletni prostori gradu Grad,
- mali podkvnjak (*Rhinolophus hipposideros*): podstrešje grad Grad (tudi ketišče), stara šola Kančevci (tudi ketišče).

Opravljen je bil pregled nočnega osvetljevanja več cerkva – v Kobilju je cerkev osvetljena z enim reflektorjem, močnejše in dolgo v noč sta osvetljeni cerkvi v Bodoncih in G. Petrovcih.

Slika 70: Netopirji v kletih gradu Grad.

Med spremljanjem stanja je bilo ugotovljeno, da je v zvoniku cerkve v Kobilju veliko gvana. Konec oktobra so zaposleni zavoda izvedli čistilno akcijo čiščenja netopirskega gvana v zvoniku cerkve v Kobilju, ki je pomembno ketišče navadnega netopirja. Novica o čistilni akciji in pomenu netopirjev v okolju je bila objavljena na spletni strani KPG ter v časopisih Vestnik in Večer.

Slika 71: Gvano v zvoniku cerkve v Kobilju.

Zavod je 15. septembra organiziral akcijo »Vgasnimo posvejte v Občini Gornji Petrovci«, v okviru 19. mednarodne noči netopirjev v Stanjevcih. Udeleženci so spoznali vplive svetlobnega onesnaževanja na zdravje ljudi in živali, izvedli nekaj zanimivosti o netopirjih in spoznavali zvezdno nebo. Po končanem predavanju so člani SDPVN z detektorji skušali identificirati vrste netopirjev v okolici kulturnega doma. Akcije se je udeležilo 16 udeležencev.

Ad 2.2.c. Spremljanje splošnega stanja v naravi, pomembnih krajinskih členov in priprava predloga z mejicami.

Največ pozornosti je bilo usmerjeno na potencialno komasacijsko območje v k.o. Motovilci, ki je bilo strokovno pregledano skupaj s predstavnikom ZRSVN, OE Maribor. Na tem območju je bil izveden popis metuljev mravljiščarjev zaradi pridobitve podatkov o njihovem stanju pred komasacijo. Opravljenih je bilo več ogledov z namenom spremljanja splošnega stanja na območju celotnega KPG – s poudarkom na območjih za pripravo nabora ukrepov v kohezijskih projektih, spremljanja stanja potokov, spremljanja stanja travnikov, vključenih v projekt Gorički travniki in za namene priprave grafičnega sloja z območji mejic.

Skupaj z lovskimi družinami smo pregledali nekatera območja (večinoma mokrotni in močvirni travniki), ki so v preteklosti bila v upravljanju Lovišča s posebnim namenom Kompas. Sedaj so večinoma v lasti fizične osebe, ki se ukvarja z ekološkim kmetijstvom. Pregled je pokazal, da bilo veliko teh travnikov uničenih oziroma preoranih (za ekološke kmete OOTT ne velja).

Slika 72: Spremljanje stanja travnikov.

Slika 73: Preorani močvirni travniki v k.o. Hodoš.

Ad 2.2.d. Aktivno sodelovati z DRSV in ZRSVN pri načrtovanju vodnogospodarskih ukrepov, še posebej na območjih varstveno pomembnih vrst.

Na povabilo predstavnikov ZRSVN so si predstavniki zavoda septembra 2017 skupaj z DRSV ogledali območje načrtovanih naravovarstvenih ukrepov na reki Velika Krka v k.o. Šalovci, kjer je prišlo do erozijske zajede v brežino reke. Na terenu je bilo sklenjeno, da se sanacija zajede opravi z naravnimi materiali tako, da se bo v čim večji meri ohranila naravna dinamika reke in brežine za kvalifikacijsko Natura 2000 vrsto vodomec. Po končanih delih sta predstavnika ZRSVN, OE Maribor in JZ KPG pregledala to območje in podala pozitivno oceno na izvedeno delo.

Predstavniki ZRSVN, OE Maribor, DRSV, VGP Mura in JZ KPG so opravili skupne ogleda tudi na odsekih drugih potokov:

- Lukaj potok (k.o. Motovilci in k.o. Kuzma),
- Ratkovski potok (k.o. Prosenjakovci),
- Kobiljanski potok (k.o. Motvarjevci).

Slika 74: Ogled območja erozijske zajede na Veliki Krki v k.o. Šalovci (foto: M. Podletnik).

Skupni tereni so bili namenjeni tudi spremljanju aktivnosti bobra (*Castor fiber*), ki je bil potrjen na naslednjih potokih/rekah/zadrževalnikih:

- Ledava/Ledavsko jezero ,
- Lukaj potok,
- Dolenski potok/Hodoško jezero,
- Velika Krka,
- Mala Krka.

Slika 75: Bober je na Lukaj potoku zgradil jez.

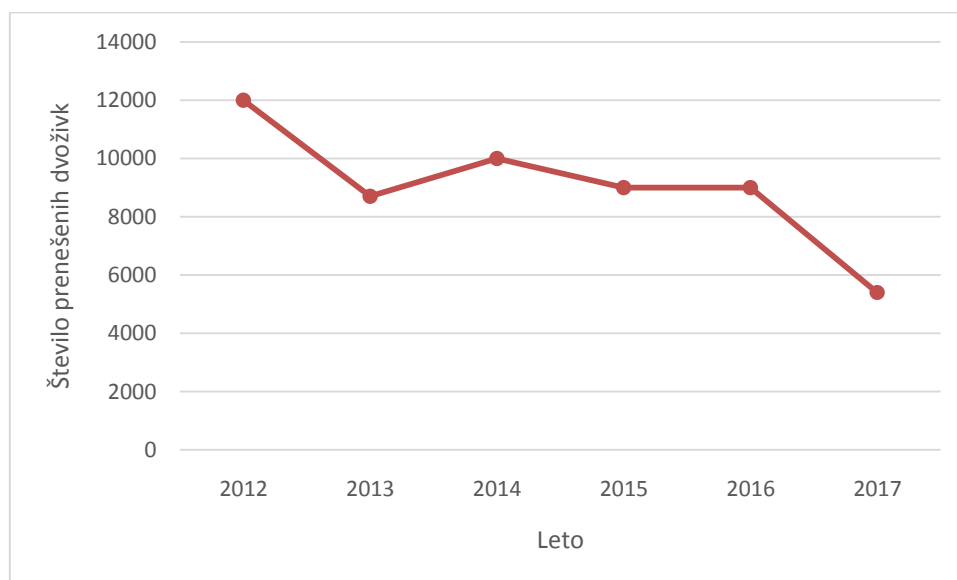
2.3. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje zavarovanih vrst živali in nahajališč zavarovanih vrst rastlin.

Ad 2.3.a. Izvajanje NV ukrepov za varstvo zavarovanih vrst dvoživk in ptic.

V času spomladanske migracije dvoživk je zavod ob pomoči javnih delavcev Občine Rogašovci postavil približno 2.600 m varovalne mreže na območju Krašcev ob regionalni cesti R2-440 in ob lokalni cesti Krašči - Ropoča. Mreže so bile postavljene v začetku marca in odstranjene v začetku aprila. Število prenesenih osebkov dvoživk je bilo v primerjavi s preteklimi leti precej nižje, saj je bilo ob mrežah najdenih in čez cesto prenesenih približno 5.400 dvoživk, kar je skoraj za polovico manj kot v preteklih letih. O nižjih številih prenesenih dvoživk so sicer poročali tudi z drugih lokacij prenašanja dvoživk, kar je lahko posledica vremenskih razmer (sušno obdobje v času migracij). Tudi v letu 2017 so bile na regionalni cesti postavljene tako imenovane povratne varovalne mreže (ki prestrežejo varujoče primerke dvoživk), ki so tudi zelo pozitivno vplivale na število povoženih dvoživk. Ob mrežah je bilo povoza zelo malo. Na črni točki ob Ledavskem jezeru je povoza zelo veliko (več sto primerkov) na odseku od začetka jezera do točke postavljanja mrež (v ožjem naselju Krašči). V tem letu so pri tej nalogi sodelovali trije prostovoljci in ena osnovna šola. Pri postavljanju varovalnih mrež pa Občina Rogašovci.

Seznam vrst dvoživk zabeleženih ob varovalnih mrežah 2016:

- navadna krastača (*Bufo bufo*) (90% vseh prenešenih primerkov),
- sekulja (*Rana temporaria*),
- rosnica (*Rana dalmatina*),
- plavček (barska žaba) (*Rana arvalis*),
- skupina zelenih žab (*Pelophylax spp.*),
- zelena rega (*Hyla arborea*),
- navadni pupek (*Lissotriton vulgaris*),
- veliki pupek (*Triturus carnifex*).

Grafikon 1: Število prenesenih dvoživk na območju Ledavskega jezera v obdobju 2012-2017.

Slika 76: Odsek regionalne ceste R2-440, kjer je veliko povoza dvoživk.

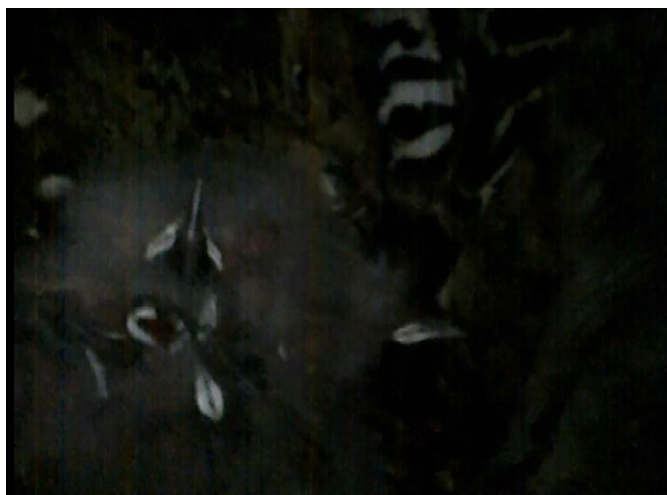
Slika 77: Samica plavčka (barska žaba) ob Ledavskem jezeru.

V sodelovanju s prostovoljci DOPPS je bila v začetku aprila izvedena akcija preverjanja in popravila lovilnih prež na območju Nuskove in Ropoča, ki so bile postavljene v preteklih letih, primarno za zlatovranko, vendar te preže redno uporabljata tudi kvalifikacijski Natura 2000 vrsti, veliki skovik in rjavi srakoper. Zaradi dotrajanosti je bilo nekaj prež zamenjanih z novimi.

Za varstvo kvalifikacijske Natura 2000 vrste smrdokavra je bila opravljena nujna sanacijska rez jablane v Peskovcih, kjer že več let redno gnezdi. Z rezjo se je odstranila bela omela in podaljšala življenjska doba tega pomembnega gnezdišča. Par smrdokaver je v tem duplu uspešno gnezdil tudi v letu 2017, saj je bilo julija v duplu najdenih vsaj 5 mladičev. Zaposleni zavoda so opravili pogovor z lastniki dreves z nameščenimi gnezdilnicami, kjer so smrdokavre gnezdile in jih opozorili na ukrepe za njihovo varstvo (neuporaba kemičnih sredstev za zatiranje bramorjev na vrtovih itd.).

Slika 78: Drevo po opravljeni nujni sanitetni rezi (odstranitvi bele omele) (foto: M. Podletnik).

Slika 79 : Vsaj 5 mladičev smrdokavre v duplu v jablani, dne 13.7.2017 (foto: M. Podletnik).

Ob Kačevi in Šandor - Pankerjevi mlaki je bila obnovljena ograja. Ob obeh mlakah je bila izvedena košnja (2x) brežin in okolice.

Za sekundarne duplarje je bilo popravljenih 20 gnezdilnic. V sodelovanju z zaposlenimi v DOPPS in prostovoljci DOPPS so bile v letu 2017 vse gnezdilnice pregledane (tabela 4). Skupaj je bilo v obdobju 2004 - 2017 v okviru rednega dela zavoda, projektnih aktivnosti in sodelovanja z DOPPS na območju KPG nameščenih čez 200 gnezdilnic za različne ptice duplarje. Med nameščenimi gnezdilnicami prevladujejo gnezdilnice dimenzij, primernih za kvalifikacijski Natura 2000 vrsti veliki skovik in smrdokavra.

Tabela 8: Podatki o zasedenosti gnezdilnic (vir: zaposleni in prostovoljci DOPPS, s krepko so označene kvalifikacijske Natura 2000 vrste).

Vrsta ptice	Število gnezdečih parov v gnezdilnicah
Smrdokavra (<i>Upupa epops</i>)	7
Veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	21 (16)
Škorec (<i>Sturnus vulgaris</i>)	80
Velika sinica (<i>Parus major</i>)	20
Poljski vrabec (<i>Passer montanus</i>)	14
Brglez (<i>Sitta europaea</i>)	4
Pogorelček (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	4

Ad 2.3.b. Spremljanje stanja nahajališč in rastišč zavarovanih vrst (metulji, vodne in ptice kulturne krajine, grmičasti dišeči volčin, gorski narcis, rumena maslenica, sibirski perunika, močvirski svišč, orhideje).

Gorski narcis (*Narcissus poeticus*)

Spomladi 2017 so zaposleni opravili popis narcisnih travnikov na območju parka. Rezultati popisa so predstavljeni v Poročilo o pregledu rastišč gorskega narcisa (*Narcissus poeticus*) na travnikih v občinah Cankova in Rogašovci v letu 2017. Ob popisu so bila evidentirana tri nova rastišča, ki so bila dodana v prostorsko bazo.

Močvirski svišč (*Gentiana pneumonanthe*)

Preverjena so bila znana rastišča močvirskega svišča na območju NV Bejčin breg in NV Motvarjevci. Rastišče močvirskega svišča je bilo najdeno v k.o. Dolenci. Spremljanje stanja in potrjevanje prisotnosti močvirskega svišča na travnikih je potekalo ob opravljanju nekaterih drugih nalog. Vrsta ustreznih varstvenih ukrepov je bila izvedena na

zemljišču v k.o. Prosenjakovci, katera je v upravljanju zavoda, saj se vrsta na tem rastišču množično pojavlja. Za izboljšanje stanja ohranjenosti so bili v soglasju z lastniki izvedeni varstveni ukrepi tudi na manjšem območju v k.o. Budinci, kjer se je s košnjo omejevalo zlato rozgo na rastišču močvirskega svišča. Vrsta ima poleg ogroženosti tudi večjo ekosistemsko pomembnost kot hranilna rastlina sviščevega mravljiščarja, zato zavod v letu 2018 načrtuje načrtno popisovanje znanih in iskanje novih rastišč na primernih habitatih te zavarovane rastlinske vrste.

Slika 80 : V letu 2017 je bilo skupno popisanih 4900 cvetočih rastlin (foto: M. Podletnik).

Slika 81: Močvirski svišč na travniški parceli št. 602 na območju NV Bejčin breg (foto: M. Podletnik).

Grmičasti dišeči volčin (*Daphne cneorum f. arbusculoides*)

Nahajališča grmičastega dišečega volčina so bila popisana v letu 2009, ko je bilo zabeleženih oziroma odkritih 26 nahajališč. Nekatera nahajališča so bila naknadno zaradi bližine združena, tako da je bilo končno število znanih nahajališč 20. Od leta 2009 do 2017 je bilo odkritih še dodatnih 8 nahajališč. Ocena stanja pri letnem monitoringu se primerjajo s stanjem iz leta 2009. Vsa nahajališča na območju KPG so potencialne naravne vrednote državnega pomena. Vsa popisana nahajališča se nahajajo v k.o. Hodoš, k.o. Dolenci in k.o. Šalovci. Stanje nahajališč grmičastega dišečega volčina je v povprečju slabo, v nekaterih primerih je celo zelo kritično. Največji faktor ogrožanja predvsem obcestnih nahajališč predstavlja košnja oz. mulčanje bregov obcestnih jarkov. Na nekaterih nahajališčih so opazne hude poškodbe grmičkov zaradi izkopavanja (iz prejšnjih let), vožnje čez nahajališča, spravila in deponiranja lesa na nahajališčih. Nekoliko manj ogrožajoči faktorji so: preoravanje, košnja travnikov, zaraščanje z lesnatimi vrstami. Nahajališče, ki je bilo močno poškodovano v letu 2015 in 2016 (razširitev njivske površine) si ni opomoglo in je verjetno uničeno, saj na tem nahajališču ni več niti enega grmička.

Slika 82: Eden največjih grmičkov grmičastega dišečega volčina.

Čebelar (*Merops apiaster*)

Preverjeno je bilo stanje gnezdišča čebelarjev v Večeslavcih, kjer je bilo gnezdenje te vrste ptic potrjeno leta 2016. V letu 2017 so v opuščnem peskokopu v neposredni bližini stanovanjske hiše gnezdili najverjetneje trije pari čebelarjev. Zaradi zaraščanja z robinijo na delu peskokopa so se zaposleni z lastniki dogovorili o odstranitvi dreves. Lastnikom peskokopa, ki aktivno skrbijo za ohranjanje ugodnega stanja gnezditvenega habitata, je zavod podelil naziv skrbnik narave. Za izboljšanje pogojev so zaposleni v zavodu izvedli akcijo čiščenja stene v peskokopu v Ropoči, kjer je vrsta gnezdila konec 90. let in v relativni bližini sedanjega gnezdišča.

Slika 83: Peščene stena v k.o. Večeslavci (parc. št.:556) kjer gnezdiijo čebelarji.

Zlatovranka (*Coracias garrulus*)

Zaposleni so opravili več pregledov območja, kjer je zlatovranka gnezdila leta 2014. Zlatovranka je bila v letu 2017 na območju KPG opazovana dvakrat. Sodeč po izsledkih raziskave avstrijskih naravovarstvenikov se avstrijska populacija zlatovrank sooča s pomanjkanjem genetske diverzitete, kar se odraža tudi v slabem gnezditvenem uspehu. V začetku leta se je zaposleni zavoda, na povabilo madžarskih naravovarstvenikov, ki se z zlatovranko ukvarjajo v okviru LIFE projekta, udeležil mednarodne konference. Tam je predstavil območje KPG, stanje zlatovranke v Sloveniji in izvedene varstvene ukrepe na območju KPG v zadnjih 10 letih za njeno ohranitev. Na povabilo Društva študentov naravoslovja UM je bila za člane društva izvedeno predavanje z naslovom »Zlatovranka in naravovarstvena prizadevanja za njeno ohranitev na Goričkem«. Predavanja se je udeležilo 10 poslušalcev.

Ptice kulturne krajine

Populacijsko dinamiko bele štoklje člani DOPPS spremljajo že od leta 1999. JZ KPG z nameščanjem gnezdilnih podstavkov izboljšuje gnezditvene pogoje posameznih parov bele štoklje, glede na njihovo pojavljanje in gnezditveni uspeh po vsakoletnem cenzusu (štetju) članov DOPPS. Primerjava števila mladičev v letu 2017 z 1999 kaže na trend upadanja iz 25 na 16 mladičev na 6 gnezdih. Upad števila mladičev je nedvomno pokazatelj stanja v okolju - izgube travniških habitatov, na katerih se bela štoklja prehranjuje. V letu 2017 so se štoklje vsaj občasno pojavljale na 4 drugih lokacijah, vendar niso gnezdile, ali je bilo gnezdenje neuspešno (jajca ali mladiči so bili izvrženi iz gnezd). V zavodu so pripravili članek za glasilo Občine Hodoš na temo gnezditvenega uspeha para štokelj in pomena ohranjanja travniških površin za to kvalifikacijsko Natura 2000 vrsto ptice.

Vsa aktivna gnezda so na električnih drogovih, razen gnezda v G. Petrovcih (samostoječi zunanji dimnik). Zaradi velikosti in teže gnezd je zelo pomembno, da so na stabilnih in dovolj velikih gnezdilnih podstavkih. Ti morajo biti tudi

pravilno nameščeni na el. drog, da štokljam onemogočijo stik z žicami oz. električnim tokom. V letu 2017 je prišlo do pogina bele štoklje v Dobrovniku (gnezdo izven območja parka, čeprav se je prehranjevala tudi na površinah v območju KPG). Vzrok pogina je bil električni udar pri dotiku kril z žicami.

Slika 84: Mladiči bele štoklje v k.o. Hodoš.

Tabela 9 : Število mladičev v gnzdih bele štoklje od 1999 do 2017

Lokacija	Št. mladičev	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		Kuzma	el. drog	2	4	3	3	3	4	3		4	1	1	2			2		-
Ropoča	drog	1							3	4										
Dolnji Slaveči 1	el. drog				2	3	3	3												
Dolnji Slaveči 2	drog																			
Motovilci	el. drog	2	2		2	3									2					
Sv. Jurij	el. drog	2	3	3	4	2	3						2		2		3	2		3
Nuskoa	el. drog	3	3	4	4	3	4	3	1	4	4	2	3	3	2	1	1		1	3
Šalamenci	el. drog									2	3	1	1	3	3	4				3
Moščanci	el. drog	3	2	2	2	3	2	3	1											
Hodoš	el. drog	4	3			2	2	3		3	2	2	3	4	1	2		2	2	4
Gornji Petrovci	dimnik						3												1	
Domanjševci	el. drog									2	2	3	3	2	3	1	5	1	3	
Prosenjakovci	el. drog	2	1	1	2	3	1		2		3	2	2	2	3	1	3		3	2
Motvarjevci	el. drog	2																		
Kobilje 1	el. drog	4	2	2	3		2													
Kobilje 2	el. drog				4	3	3	2		3	4	3	2		2	3	2		2	
Korovci	el. drog										3	4	2	1				1	1	
Skupaj		25	20	15	26	25	27	17	7	22	22	18	20	15	18	14	14	6	13	16

Vodne ptice - Ledavsko jezero

Na in ob Ledavskem jezeru je bilo opravljenih 9 pregledov stanja ptic. Od začetka spremljanja stanja ptic na Ledavskem jezeru (2009) do konca leta 2017 so bile zabeležene naslednje vrste:

Tabela 10: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).

* krepka pisava - gnezdilke na ali ob Ledavskem jezeru

Vrsta (Slo.)	Vrsta (Lat.)	Status na Led. jezeru	Kategorija ogroženosti (Slo.)	Natura 2000 vrsta (Goričko)	Ocenjena velikost populacije (samo gnezdilke)
Polarni slapnik	<i>Gavia arctica</i>	Prelet	/	NE	/
Rdečegrli slapnik	<i>Gavia stellata</i>	Prelet	/	NE	/
Čopasti ponirek	<i>Podiceps cristatus</i>	Gnezdilka	/	NE	13-15
Mali ponirek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	5-7
Veliki kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče/prelet	/	NE	
Pritlikavi kormoran	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Prelet	/	NE	
Bobnarica	<i>Botaurus stellaris</i>	Prelet	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	
Čapljica	<i>Ixobrychus minutus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	6-7
Kvakač	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gnezdilka	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	1-3
Mala bela čaplja	<i>Egretta garzetta</i>	Prelet	/	NE	
Velika bela čaplja	<i>Ardea alba</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Rjava čaplja	<i>Ardea purpurea</i>	Prehranjevalno območje/prelet	/	NE	
Črna štoklja	<i>Ciconia nigra</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Siva gos	<i>Anser anser</i>	Gnezdilka	/	NE	3
Nilska gos	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Prelet	/	NE	
Duplinska kozarka	<i>Tadorna tadorna</i>	Prelet	/	NE	
Raca žličarica	<i>Anas clypeata</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Raca mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	Gnezdilka	/	NE	30-50
Žvižgavka	<i>Anas penelope</i>	Prelet/prezimovanje	/	NE	

Dolgorepa raca	<i>Anas acuta</i>	Prelet/prezimovanje	K-premalo znana vrsta	NE	
Kreheljč	<i>Anas crecca</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Reglja	<i>Anas querquedula</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-2
Sivka	<i>Aythya ferina</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Kostanjevka	<i>Aythya nyroca</i>	Prelet/prezimovanje	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Čopasta črnica	<i>Aythya fuligula</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Veliki žagar	<i>Mergus merganser</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Belorepec	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Prehranjevalno območje	E1-kritično ogrožena vrsta	DA (Dodana vrsta 19.4.2013)	
Ribji orel	<i>Pandion haliaetus</i>	Prehranjevalno območje	K-premalo znana vrsta	NE	
Rjavi lunj	<i>Circus aeruginosus</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče² Potencialna gnezdilka	K-premalo znana vrsta	NE	0-1
Kosec	<i>Crex crex</i>	Potencialna gnezdilka ²	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Mala tukalica	<i>Porzana parva</i>	Gnezdilka	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	2-4
Mokož	<i>Rallus aquaticus</i>	Gnezdilka	E2- močno ogrožena vrsta	NE	5-8
Zelenonoga tukalica	<i>Gallinula chloropus</i>	Gnezdilka	V1-potencialno ogrožena vrsta	NE	20-23
Črna liska	<i>Fulica atra</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	30-35
Mali deževnik	<i>Charadrius dubius</i>	Prelet	V/E2- močno ogrožena vrsta	NE	
Priba	<i>Vanellus vanellus</i>	Verjetna gnezdilka ²	V1-ranljiva vrsta	NE	2-5
Spremenljivi prodnik	<i>Calidris alpina</i>	Prelet	/	NE	
Mali martinec	<i>Actitis hypoleucos</i>	Gnezdilka /prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-3
Pikasti martinec	<i>Tringa ochropus</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Močvirski martinec	<i>Tringa glareola</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Kozica	<i>Gallinago gallinago</i>	Potencialna gnezdilka³	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Puklež	<i>Lymocryptes minimus</i>	Prelet ²	/	NE	
Rečni galeb	<i>Larus ridibundus</i>	Prelet/prehranjevalno območje	V-ranljiva vrsta	NE	
Rumenonogi galeb	<i>Larus michahellis</i>	Prelet/prehranjevalno območje	R-redka vrsta	NE	
Sivi galeb	<i>Larus argentatus</i>	Prelet/prehranjevalno območje	/	NE	
Navadna čigra	<i>Sterna hirundo</i>	Prelet	E2- močno ogrožena vrsta	NE	

Črna čigra	<i>Chlidonias niger</i>	Prelet	/	NE	
Beloperuta čigra	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Prelet	/	NE	
Vrskarica	<i>Anthus spinoletta</i>	Prezimovanje	/	NE	
Vodomec	<i>Alcedo atthis</i>	Prehranjevalno območje	E2- močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	
Kobiličar	<i>Locustella naevia</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	Gnezdilka	V-ranljiva vrsta	NE	10-15
Trstni cvrčalec	<i>Locustella luscinioides</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Gnezdilka²	V-ranljiva vrsta	DA	10-15
Močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	Gnezdilka	/	NE	20-30
Srpična trstnica	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	3-4
Rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	15-17
Plašica	<i>Remiz pendulinus</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Belovrati muhar ¹	<i>Ficedula albicollis</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Sivi muhar ¹	<i>Muscicapa striata</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	/	NE	
Mali detel ¹	<i>Dendrocopos minor</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Srednji detel ¹	<i>Dendrocopos medius</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Črna žolna ¹	<i>Dryocopus martius</i>	Gnezdilka ⁴	O1-možno ogrožena vrsta	NE	
Kavka ¹	<i>Corvus monedula</i>	Počivališče ⁵	V/E1 ² -naravna gnezdišča kritično ogrožena		
Kmečka lastovka ¹	<i>Hirundo rustica</i>	Počivališče pri selitvi ⁶ /prehranjevalno območje	/	NE	

¹ Dodane redke vrste, ki niso vezane na vodno okolje

² Mokrotni travniki nad jezerom

³ Ledava, Lukaj potok

⁴ Vrbovje ob jezeru

⁵ Gozd ob jezeru (pod žago)

⁶ Rogozovje in trstičje

Poleg Natura 2000 vrstam je bila posebna pozornost namenjena sivi gosi (*Anser anser*). Ta vrsta je prvič uspešno gnezdila (1 par) v letu 2012. V letu 2017 so gnezdili vsaj trije pari.

Slika 85: Sive gosi ob Ledavskem jezeru.

Monitoring vodomca (*Alcedo atthis*) na Veliki Krki

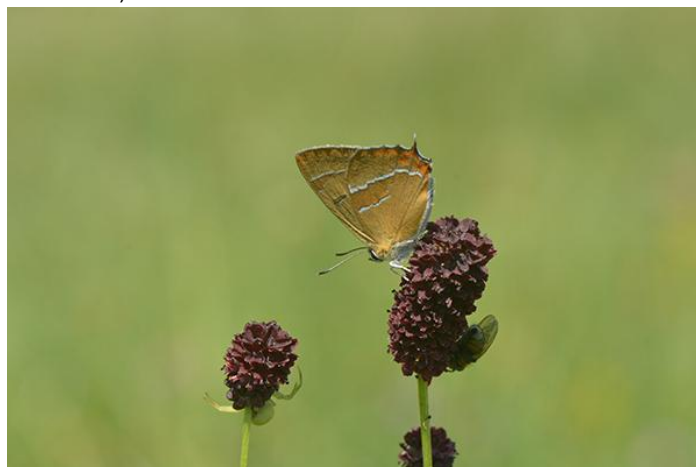
Monitoring vodomca se izvaja na zanj verjetno najbolj primernem vodotoku na območju KPG (peščene stene, veliko hrane), na Veliki Krki, na odseku od vtoka Peskovskega potoka (k.o. Šalovci) do meje z Madžarsko. Ta odsek je dolg cca. 5,2 km. V letu 2017 je bilo potrjeno gnezdenje 3 parov vodomca na omenjenem odseku Velike Krke.

Slika 86: Aktivno gnezdo vodomca v peščenih stenah na Veliki Krki.

Dnevni metulji

Na terenu se je med spremljanjem splošnega stanja ali popisom NV preverjala prisotnost kvalifikacijskih Natura 2000 vrst metuljev – strašničinega in temnega mravljiščarja, močvirskega cekinčka in travniškega postavneža. Vrsta travniški postavnež je bila opazovana na območju NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 1. Poleg tega pa se s transektnim monitoringom spremlja splošno stanje dnevnih metuljev. Trije transekti (Kobilje, Panovci, Čepinci) so nastavljeni tako, da zajamejo območja ekstenzivno rabljenih travnikov, zraščajočih travnikov in travnikov, ki so v vse bolj intenzivni rabi. Podatki kažejo na velik in hiter negativni vpliv intenzifikacije kmetijskih površin na številčno in vrstno pestrost dnevnih metuljev, predvsem specialistov kot so mravljiščarji (*Phengaris* sp.), močvirski (*Melitaea diamina*), temni (*M. britomartis*) in jetičnikov pisanček (*M. aurelia*). Negativni trend je opažen tudi na zraščajočih površinah, vendar je tu proces upadanja številčne in vrstne pestrosti dnevnih metuljev veliko počasnejši. Pravzaprav začetne sukcesivne faze pozitivno vplivajo predvsem na številčnost nekaterih vrst, kot so recimo temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), lešnikar (*Maniola jurtina*) in navadni modrin (*Polymmatius icarus*).

Slika 87: Lepi brezar (*Thecla betulae*), eden redkejših metuljev na območju KPG.

2.5. naloga: Zbiranje in hranjenje podatkov o stanju narave, rabi prostora v enotni podatkovni zbirki.

Ad 2.5.a. Zbirati podatke o biotski raznovrstnosti v GIS, dopolnjevati lastne podatkovne zbirke za namene upravljanja parka.

Ustrezno so bili podatki s popisa v letu 2017 ažurirani in dopolnjeni - podatki o zavarovani vrstah rastlin gorski narcis, močvirski svišč in različnih vrst iz skupine kukavičevk. Vzpostavljena in v dopolnjevanju je zbirka podatkov o lastništvu Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti na območju KPG za namene upravljanja parka. V prostorski bazi so bili urejeni predvideni varstveni ukrepi in projektne aktivnosti (odkup, ki se bodo izvajali v okviru projekta Gorička krajina). Vzpostavljena je bila tudi prostorska baza podatkov o mejicah za namene priprave podlag.

2.6. naloga: Opravljanje naravovarstvenega nadzora na območju KPG.

Ad 2.6.a. Izvajanje naravovarstvenega nadzora po letnem in mesečnem planu ter intervencijskega NN v sodelovanju s prostovoljnimi nadzorniki.

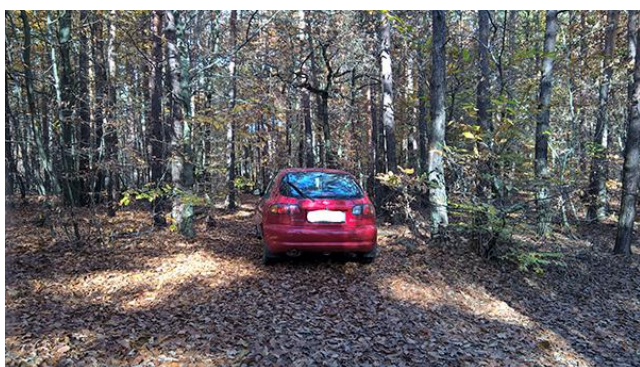
V letu 2017 se je s 1. 6. 2017 v zavodu za določen čas na delovno mesto naravovarstveni nadzornik III zaposlila dodatna oseba. 12. in 13. decembra 2017 se je en naravovarstveni nadzornik udeležil dopolnilnega izobraževanja naravovarstvenih nadzornikov v vadbenem centru Generalne policijske uprave v Gotenici z naslovom »Operativni postopki naravovarstvenega nadzornika«. Naravovarstveni nadzornik je do konca leta opravil tudi strokovni izpit za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, drugi naravovarstveni nadzornik pa je uspešno opravil strokovni izpit iz uporabe Zakona o splošnem upravnem postopku. V letu 2017 sta dva polno zaposlena naravovarstvena nadzornika opravila nekaj dni naravovarstvenega nadzora – predvsem spremljanja splošnega stanja v naravi. Opravljena sta bila tudi dneva ozaveščanja gobarjev, katerim je naravovarstveni nadzornik preverjal način, vrsto in količino nabranih gliv ter

jih opozarjal na višino globe v primeru kršitve. Med pregledom ni bilo ugotovljenih preseženih količin nabranih gliv, bilo je izdano ustno opozorilo zaradi neustrezne opreme za nabiranje gliv. V začetku leta je bil na pobudo zavoda sklican sestanek s predstavnikoma medobčinskega inšpektorata, ki deluje na območju 9 parkovnih občin in predstavnico Inšpektorata za okolje in naravo, OE Murska Sobota. Na sestanku so sodelujoči predstavili svoje naloge in pristojnosti ter se dogovorili za načelno sodelovanje, v kolikor bo to potrebno. Na sestanek so bili večkrat pozvani tudi predstavniki medobčinskega inšpektorata, ki deluje v dveh parkovnih občinah (Kobilje in Dobrovnik), vendar se na povabilo niso odzvali.

V devetih primerih so kršitve bile predane v obravnavo pristojnim inšpekcijskim službam:

- 3 x na Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- 6 x na Inšpektorat za okolje in prostor.

V ostalih primerih (slabo delovanje čistilnih naprav, preoravanje travnikov, deponiranje gradbenega materiala, parkiranje v naravnem okolju), so bili kršitelji oziroma potencialni kršitelji pisno ali ustno opozorjeni na kršitev ali možno kršitev.

Slika 88: Parkiranje v naravnem okolju.

Slika 89: Prekomerna raba digestata iz bioplinarne.

Slika 90: Posekana in požgana manjša mejica ob Dolenskem potoku.

3. cilj: Spodbujati naravi prijazno kmetovanje z namenom izboljšanja stanja habitatnih tipov in vrst območja Natura 2000.

3.1. naloga: Sodelovati s kmetovalci in lastniki habitatov o iskanju načinov ohranjanja ekosistemskih storitev na ekstenzivno rabljenih travnikih, v visokodebelnih sadovnjakov, živih mejah ter v vodnih in obvodnih habitatih na območju KPG.

Ad 3.1.a. Izvajati akcije, v katerih se izbira in nagrajuje lastnike zemljišč, ki izvajajo naravi prijazno gospodarjenje s travniki, visokodebelnimi sadovnjaki in vrtovi (akcije 7. NAJ travnik, 4. NAJ visokodebelni sadovnjak in 5. NAJ ogravec na Goričkem).

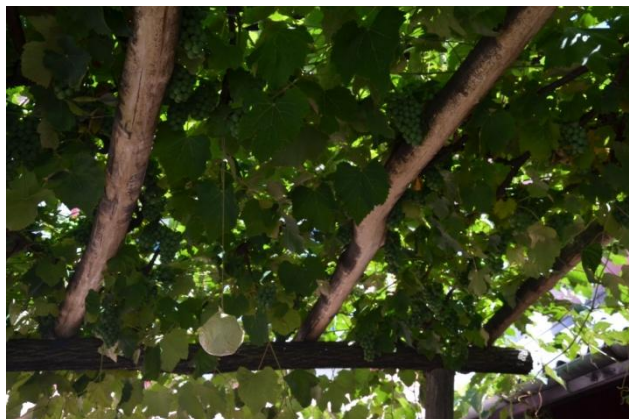
Maja in septembra 2017 je zavod na svoji spletni strani in v lokalnem časopisu objavil kriterije in javne pozive k sodelovanju v 7. akciji NAJ travnik, 4. akciji NAJ visokodebelni sadovnjak in 5. akciji NAJ ogravec v Krajinskem parku Goričko. Po prijavi zainteresiranih lastnikov so zaposleni v juniju, juliju in oktobra obiskali 12 lastnikov travnikov, 4 lastnike visokodebelnih senožetnih sadovnjakov in 8. lastnikov »ogracikov« (vrtov).

Slika 91: Ocenjevanje in svetovanje na temo izboljšanja biotske pestrosti travnikov v akciji NAJ travnik.

Slika 92: Ocenjevanje in svetovanje o visokodebelnem sadnem drevju v okviru akcije NAJ sadovnjak.

Slika 93: Ocenjevanje v okviru akcije NAJ ogravec in brajda.

Razglasitev nagrajencev in podelitev priznanj za sodelujoče je potekalo 14. oktobra na Grajskem bazarju na gradu Grad. Podeljena so bila tudi priznanja za NAJ brajdo. Po letu 2015 je zavod ponovno podelil naziv »Skrbnik narave«. Ta naziv zavod podeljuje posameznikom in družinam, ki so zaslužni za ohranjanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter s svojimi ravnanji prispevajo k doseganju varstvenih ciljev KPG. V letu 2017 je zavod naziv podelil dvema družinama in štirim posameznikom, med katerimi so skrbniki nahajališč gorskega narcisa, metuljaste kukavice in skrbniki gnezdišč čebelarjev in smrdokavre.

Slika 94: Prejemniki priznanj za sodelovanje in nagrajenci akcij ter prejemniki naziva Skrbnik narave (foto: G. Domanjko).

Ad 3.1.b. Izvajati sodelovanja za naravi prijazno gospodarjenje na območjih varovanih habitatnih tipov in jih predstaviti upravljavcem zemljišč skozi stalno individualno svetovanje in javnimi predavanji.

V začetku januarja je na pobudo zavoda potekal sestanek s predstavniki MOP, ZRSVN in kmetijskimi svetovalci na temo izvajanja ukrepov Programa razvoja podeželja – predvsem na temo izvajanja ukrepov KOPOP za operacije Traviščni habitati metuljev (MET), Posebni traviščni habitati (HAB), mejice in dobrobit živali (DŽ). Predstavniki zavoda in KGZ Murska Sobota so predstavili problematiko kmetijstva na območju KPG. Sklep sestanka je bil, da zavod in KGZ MS skupaj pripravita predlog spremembe sloja MET zaradi navzkrižne skladnosti z DŽ, da skupaj pripravita podlago za ukrep mejice in pričneta s pripravo za območje primernih ukrepov v naslednji perspektivi SKP. Predlogi za spremembo sloja MET zaradi DŽ so bili posredovani odgovornim.

Konec marca je zavod skupaj z Zvezo slovenske podeželske mladine ob zaključku projekta Pegasus organiziral srečanje z naslovom »Perspektive mladih kmetov na Goričkem«, katerega namen je bilo spoznavanje in povezovanje mladih kmetov in podpornikov naravi prijaznejšega kmetovanja. Srečanja se je udeležilo okoli 45 zainteresiranih deležnikov.

Maja je zavod organiziral javno predavanje Stanka Čerpnjaka z naslovom »Spremembe floristične sestave suhih travnikov deset let po vstopu v EU – primer KPG«, ki se ga je udeležilo 18 udeležencev. Na predavanju je predavatelj predstavil glavne razloge za izgubo vrstne pestrosti suhih travnikov.

Slika 95: Udeleženci predavanja Stanka Čerpnjaka na temo izgube pestrosti suhih travnikov (foto: S. Dešnik).

Opravljenih je bilo več kot 5 individualnih svetovanj na temo ohranjanja ekstenzivnih travnikov, visokodebelnih sadovnjakov in urejanja vrtov na naravi prijaznejši način.

Ad 3.1.c. Aktivno sodelovati v postopkih zložbe kmetijskih zemljišč.

Izveden sestanek (3x) in terenski ogled komasacijskega območja v k.o. Motovilci s predstavniki občine Grad, predstavniki komasacijskega odbora (lastniki), predstavnikom ZRSVN, OE Maribor in predstavniki izvajalcev komasacijskega postopka. Drugih predlogov za komasacije na območju Krajinskega parka Goričko ni bilo.

4. cilj: Sodelovanje upravljavca v širši domači in mednarodni skupnosti.

4.1. naloga: Sodelovanje z upravljavci drugih Naravnih parkov in protokolarna srečanja.

Ad 4.1.a. Redna izmenjava izkušenj o ohranjanju narave in upravljanju s člani v Skupnosti naravnih parkov Slovenije.

V letu predsedovanja Skupnosti naravnih parkov Slovenije, SNPS, je zavod pripravil letni program dela v katerem je SNPS pridobila svoj logotip in pripravila vsebine za skupno spletno stran ter se povezala s izbranim skrbnikom spletne strani <https://www.naravniparkislovenije.si/>. V poletnih mesecih je zavod upravam parkom predlagal skupno aktivnost za učence osnovnih šol. Vse uprave parkov so pripravile vsebine za spletno reševanje nalog, ki so objavljene na skupni spletni strani. K spoznavanju naravnih parkov preko spleta se je v šolskem letu 2017/18 vključilo blizu 400 učencev iz cele Slovenije.

Septembra zavod organiziral srečanje zaposlenih v upravah parkov na Goričkem. Pri tem so si udeleženci srečanja ogledali NV Nuskova - slatinski vrelec in se peš podali na Serdiški breg, kjer so jim zaposleni v zavodu predstavili značilnosti KPG in načrtovane aktivnosti za izboljšanje stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst v prihodnjih letih.

Ob koncu leta so uprave parkov na pobudo Kozjanskega parka pripravile in sofinancirale in izvedle skupno predstavitev vseh naravnih parkov na roll upih (13). Prva je predstavitev je bila v Kozjanskem parku. Razstava je potujoča.

4.2. naloga: Sodelovanje z upravljavci čezmejnih parkov ter drugimi mednarodnimi organizacijami.

Ad 4.2.a. Strokovni sestanki z upravljavci parka Órség in parka Raab za krepitev delovanja Trideželnega parka GRÓ.

Skupaj z upravljavci parka Órség in parka Raab je zavod v maju izvedel pohod Trideželnega parka, med katerim je bila predstavljena naravno in kulturno dediščino Trideželnega parka. V maju je zavod sodeloval pri izvedbi iger Trideželnega parka v Budincih v organizaciji KUD Budinci in občine Šalovci. Sodelovanje so žal v zadnjem hipu odpovedali kolegi iz Avstrije.

Ad 4.2.b. Delovanje v zvezi Europarc in v Zvezi Evropska zelena vez (European Green Belt).

SPNS se je aktivno vključila v delovanje zveze Europarc, kjer je predsedujoči skupnosti, JZ KPG poskrbel za prispevek predstavitev slovenskih naravnih parkov v skupni e-knjigi evropskih naravnih, regijskih in krajinskih parkov in v sodelovanju z Zvezo nemških naravnih parkov. SPNS je sodelovala tudi na prvem evropskem vrhu evropskih naravnih, regijskih in krajinskih parkov v Bruslju 21. junija 2017, kjer je bila podpisana deklaracija z jasnimi cilji in zahtevami parkov do EU. Deklaracijo so podpisali predstavniki parkov iz 20 evropskih držav. Za SPNS jo je po pooblastilu predsedujoče S. Dešnik, podpisal v.d. direktor TNP, Bogomil Breznik.

Več: http://www.europarc.org/news/2017/06/europes-regional-nature-parks-biological-diversity-sustainable-rural-development/?utm_source=ep&utm_medium=search&utm_campaign=linktrack&utm_content=results

Predstavnik zavoda sta se na vabilo TNP, 23. februarja na Bledu udeležila sestanka s predstavniki zveze Europarc za srednjo in vzhodno Evropo, kjer je bilo predstavljeno delovanje zveze v prihodnje.

24. oktobra 2017 sta se na povabilo dežele Furlanije Julijske krajine predstavnika zavoda udeležila srečanja »La European Green Belt in Italia e in Friuli Venezia«, kjer je stična oseba za Slovenijo, S. Dešnik na tiskovni konferenci predstavila vključevanje Slovenije in izvedene projektne vsebine v KPG.

5. cilj: Učinkovito delovanje upravljavca.

5.1. naloga: Zagotoviti podporno okolje za izvajanje upravljaljskih in nadzornih nalog.

Ad 5.1.d. Dokončanje in sprejem NUG.

Zavod je v sredini leta prejel popravke in komentarje k delovnem osnutku NUG za obdobje 2017-2021. Na temo priprave NUG je bil na sedežu MOP 9.8.2017 izveden sestanek. V skladu z navodili, podanimi na sestanku, je zavod v celoti popravil in ustrezno dopolnil opis stanja KPG, analizo SWOT in analizo pritiskov in groženj. Posodobljeni so bili cilji, naloge in aktivnosti JZ KPG za obdobje 2018 – 2022, pripravljene so bili tudi osnutki podrobnejših varstvenih režimov v skladu z uredbo in varstvene usmeritve po dejavnostih. Pri tem je bil ustrezno popravljen tudi finančni in kadrovski načrt. Osutek NUG-a je bil konec septembra poslan na MOP v pregled. Do konca leta 2017 zavod še ni prejel komentarjev na poslan osutek.